

Zpřístupnění památek prostřednictvím edukačních pomůcek se zaměřením na zámek Kunín

Mgr. Alžběta Gregorová

Diplomová práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Arts Management

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Mgr. Alžběta Gregorová
Osobní číslo:	K19530
Studijní program:	N0288P310001 Arts Management
Forma studia:	Prezenční
Téma práce:	Zpřístupnění památek prostřednictvím edukačních pomůcek se zaměřením na zá- mek Kunín

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte rešerši odborné literatury spojené s tematikou diplomové práce.
2. V návaznosti na teoretické poznatky stanovte cíl práce, metodický postup a určete výzkumné otázky.
3. Analyzujte současný stav řešení problematiky, navrhněte a realizujte výzkumy zaměřující se na danou problematiku, které pomohou odpovědět na výzkumné otázky.
4. Ze zjištěných dat vyvodte závěry a zhodnotte naplnění cílů práce.
5. Na základě toho odpovězte na výzkumné otázky a vypracujte projekt.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

HAVLŮJOVÁ, Hana, CHARVÁTOVÁ, Kateřina, INDROVÁ Martina a kol. Památky nás baví: předáváme péči o kulturní dědictví žákům 2. stupně základních škol a středoškolákům. Praha: Národní památkový ústav, 2015. ISBN 978-80-905631-7-9.
HEIN, George E. Evaluating teaching and learning in museums. In HOOPER GREENHILL, Eilean. *Museum, Media, Message*. London, New York: Routledge, 1995. ISBN 0-415-11672-4.
HORÁČEK, Radek. Galerijní animace a zprostředkování umění. Brno: Akademické nakladatelství Cerm, 1998. ISBN 80-7204-084-7.
MRÁZOVÁ, Lenka. Tvorba pracovních listů. Metodický materiál. Brno: Moravské zemské muzeum, Metodické centrum muzejní pedagogiky, 2013. ISBN 978-80-7028-403-2.
ŠOBÁŇOVÁ, Petra. Muzejní edukace. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 978-80-244-3003-4.
ŠOBÁŇOVÁ, Petra. Edukační potenciál muzea. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-3034-8.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Vít Jakubíček, Ph.D.**
Kabinet teoretických studií

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2022**
Termín odevzdání diplomové práce: **19. května 2023**

Mgr. Josef Kocourek, Ph.D.
děkan

Mgr. Eva Gartnerová, Ph.D.
vedoucí ateliéru

Ve Zlíně dne 1. prosince 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: 12.3.2023

Jméno a příjmení studenta: ALŽBĚTA GREGOROVÁ

podpis studenta

ABSTRAKT

Autorka diplomové práce popisuje na základě svých dosavadních oborových zkušeností historii a klíčové osobnosti zámku Kunín, který je součástí Muzea Novojičínska, příspěvkové organizace Moravskoslezského kraje. V diplomové práci je uveden nový vizuální styl muzea včetně jeho poboček. Autorka dále seznamuje s edukací muzea, jeho prostředky a kulturními akcemi. V diplomové práci jsou zmíněny i požadavky na muzejního pedagoga včetně řešerše edukačních prostředků. Autorka v závěru práce přibližuje své tvůrčí postupy při návrhu konkrétní edukační pomůcky zámku Kunín pro žáky 2. stupně základní školy. Diplomantka je autorkou koncepčního, textového, grafického a produkčního řešení předmětné edukační pomůcky.

Klíčová slova: muzejní edukace, edukační pomůcky, muzejní pedagog, Muzeum Novojičínska, zámek Kunín

ABSTRACT

The author of the thesis describes, based on her previous professional experience, the history and key personalities of Kunín Chateau, which is part of the Nový Jičín Museum, a contributory organization of the Moravian-Silesian Region. The thesis presents a new visual style of the museum, including its branches. The author also introduces the museum's education, resources, and cultural events. The thesis mentions the requirements for a museum educator, including research on educational aids. In the conclusion of the thesis, the author presents her creative approaches in designing a specific educational aid for Kunín Castle aimed at elementary school students in the 2nd stage. The graduate is the author of the conceptual, textual, graphic, and production aspects of the aforementioned educational aid.

Keywords: museum education, educational aids, museum educator, Museum Novojičínska, Chateau Kunin

Srdečně děkuji vedoucímu diplomové práce, Mgr. Vítu Jakubíčkoví, Ph.D., za odborné vedení, konzultace, rady, cenné připomínky, kastelánu PhDr. Jaroslavu Zezulčíkovi za poskytnutí řady dílčích informací, dokumentů, fotografií, Bc. Kateřině Janků za navržení ilustrací a BcA. Tereze Valnerové za působivé fotografie projektu diplomové práce.

V neposlední řadě náleží poděkování mé rodině, která mě po celou dobu studia podporovala. Nesmím opomenout ani kolegy – průvodce – Bc. Natálii Minarčíkovou a Mgr. Lubomíra Vojtěcha Baara.

„Důležitým aspektem umění a kultury je, že odráží naši vlastní historii a prezentují kulturní dědictví celého lidstva jako hodnotu odrážející tvořivé a kognitivní schopnosti člověka. Porozumění vlastní kulturní historii a svému postavení ve společnosti, docenění rozličných forem tvořivosti a možností, jimiž lze tvůrčím a unikátním způsobem reflektovat svět, je cestou k nalézání vlastní identity.“

Česká sekce INSEA

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 INSPIRAČNÍ ZDROJE	11
2 MUZEUM NOVOJIČÍNSKA	12
2.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O ORGANIZACI	12
2.2 NOVÝ JEDNOTNÝ VIZUÁLNÍ STYL JAKO PROSTŘEDEK EFEKTIVNÍ KOMUNIKACE	12
2.3 CELKOVÝ POČET NÁVŠTĚVNÍKŮ	16
2.4 EDUKAČNÍ ODDĚLENÍ MUZEA NOVOJIČÍNSKA.....	17
2.4.1 Profil edukačního oddělení	19
3 ZÁMEK KUNÍN.....	21
3.1 HISTORIE ZÁMKU	21
3.2 KLÍČOVÉ OSOBNOSTI V HISTORII ZÁMKU	25
3.2.1 Marie Walburga Truchsess Zeil-Waldburg (1762–1828)	25
3.2.2 Victor Bauer (1876–1939)	30
4 HODNOTA A SOUČASNOST ZÁMKU KUNÍN.....	32
4.1 ZÁMEK KUNÍN V KULTURNĚHISTORICKÉM KONTEXTU.....	32
4.2 KULTURNÍ AKCE A STUDENTSKÉ PŘÍLEŽITOSTI	33
5 MUZEJNÍ EDUKACE.....	37
5.1 MUZEJNÍ EDUKACE V ODBORNÉ LITERATUŘE	37
5.2 POZICE MUZEJNÍHO PEDAGOGA A JEHO VZDĚLÁNÍ.....	37
5.2.1 Dovednosti, schopnosti a kompetence muzejního pedagoga.....	38
5.3 NÁVŠTĚVNÍCI MUZEA 20. VERSUS 21. STOLETÍ.....	39
5.3.1 Popis zvolených cílových skupin	40
5.4 VYUŽITÍ A SPECIFIKACE EDUKAČNÍCH PROSTŘEDKŮ V MUZEU	42
6 REŠERŠE EDUKAČNÍCH POMŮCEK	44
6.1 MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC	44
6.1.1 Nahráno – Otevřeno	44
6.2 GALERIE MODERNÍHO UMĚNÍ V HRADCI KRÁLOVÉ	45
6.2.1 Pracovní listy PUNČ	45
6.2.2 Hradecká kulturní pátračka	46
6.2.3 Galerie moderního (č)umění	47
6.3 GALERIE HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY.....	48
6.3.1 Chýnovská chaloupka Františka Bílka.....	48
6.3.2 Karlův most: sochy a sousoší ve správě GHMP	49

6.3.3	Bojovka	49
6.4	MAPAMÁTKY	50
6.5	ZLÍNSKÝ ARCHITEKTONICKÝ MANUÁL	52
6.6	LISTOVATEL	53
6.7	BEZ NÁZVU. NEDATOVÁNO.....	55
6.7.1	Pokreslený sešit	56
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	58
7	VOLBA, TVORBA A REALIZACE.....	59
7.1	VOLBA PRAKTICKÉ ČÁSTI.....	59
7.2	PRVOTNÍ IDEA	59
7.3	OBSAH EDUKAČNÍ POMŮCKY.....	59
7.4	FORMÁT	60
7.5	BAREVNOST	60
7.6	GRAFICKÁ ÚPRAVA A SAZBA	61
7.7	ILUSTRACE	63
7.8	VOLBA PAPÍRU	69
7.9	VAZBA	69
7.10	ZKUŠEBNÍ TISK, KOREKTURY A PŘEDTISKOVÁ PŘÍPRAVA	69
7.11	TISK	69
7.12	FOTODOKUMENTACE.....	70
7.13	PROPAGACE.....	76
7.14	ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ.....	76
	ZÁVĚR.....	77
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	78
	SEZNAM POUŽITÝCH ELEKTRONICKÝCH ZDROJŮ.....	81
	ÚSTNÍ ZDROJE.....	84
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	85
	SEZNAM OBRÁZKŮ	88
	SEZNAM TABULEK.....	93

ÚVOD

Současná hektická doba ve sféře kulturních a kreativních průmyslů přináší i pro oblast muzeí nové pohledy na edukaci. Jednou z oblastí je též tvorba tzv. edukačních pomůcek, které přispívají k rozvoji znalostí, dovedností a také k formování hodnot a postojů u jednotlivých cílových skupin.

Diplomová práce pojednává o Muzeu Novojičínska, příspěvkové organizaci Moravskoslezského kraje se zaměřením na zámek Kunín. Jsou uvedeny základní informace o muzeu s upozorněním na nový vizuální styl. Práce nezapomíná ani na historii kunínského zámku a jeho klíčové osobnosti. Dále se rozebírá jeho současnost a studentské příležitosti. Navazuje muzejní edukace v odborné literatuře včetně pozice muzejního pedagoga. Jsou zde definovány cílové skupiny a edukační muzejní prostředky. A v neposlední řadě je provedena rešerše muzejních a galerijních edukačních pomůcek, která přispívá k vytvoření nové edukační pomůcky.

Stanovení cíle

Analýzou vstupní situace v oblasti edukace zámku Kunín je diplomová práce na téma „*Zpřístupnění památek prostřednictvím edukačních pomůcek se zaměřením na zámek Kunín*“ předložena k obhajobě.

V průběhu zpracování vlastního edukačního prostředku budou implementovány dostupné informace z odborné literatury včetně podkladů získaných z rozhovorů s vedením Muzea Novojičínska a zámku Kunín. Základem pro tvorbu nového edukačního prostředku je koncepční řešení, ze kterého vychází vlastní design materiálu a produkce pro danou cílovou skupinu.

Cílem závěrečné práce magisterského studia je jasná formulace myšlenek, které vedou k vytvoření nové edukační pomůcky pro zámek Kunín. Projekt, který je nezbytnou součástí DP, by se měl po její obhajobě stát nedílnou součástí kunínské edukace.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 INSPIRAČNÍ ZDROJE

Primárním inspiračním zdrojem k napsání teoretické a zpracovávání praktické práce mi bylo absolvování tuzemských stáží v letech 2015–2022 (např. v Galerii hl. města Prahy, Galerii Středočeského kraje, Galerii moderního umění v Hradci Králové a dalších), účast na konferencích „*Aktuální trendy v muzejní prezentaci a edukaci*“. Výrazně mi rozšířilo obzory také několikaleté (2015–2021) působení v Muzeu Novojičínska (zámek Kunín, Žerotínský zámek a zámek Nová Horka). Všechny zmíněné stáže, konference a pracovní působení na zámcích mi zjednodušily proces zpracovávání závěrečné práce na zdejší univerzitě.

2 MUZEUM NOVOJIČÍNSKA

2.1 Základní informace o organizaci

Muzeum Novojičínka (dále MNJ) je příspěvkovou organizací Moravskoslezského kraje, aktuálně sídlící v renesančním objektu Žerotínského zámku v centru Nového Jičína, nedaleko čtvercového Masarykova náměstí.

Muzeum je spoluutvářeno 9 pobočkami: Muzeum Frenštát pod Radhoštěm, Svět Komenského Fulnek, Rodný dům Františka Palackého Hodslavice, zámek Nová Horka, Centrum tradičních technologií Příbor, Muzeum Šipka Štramberk, Muzeum nákladních automobilů Tatra Kopřivnice, zámek Kunín a Žerotínský zámek Nový Jičín.¹

Sbírky všech poboček dokumentují a zprostředkovávají vývoj přírody a společnosti na území Kravařska, Lašska a Valašska v oboru geologie, paleontologie, entomologie, mineralogie, historie, archeologie, militaria, etnografie, numismatiky, kamenné plastiky, výtvarného umění, nábytku, textilu, módy, keramiky, skla, stavebních artefaktů, starých tisků a nákladních vozidel.² Závěrem roku 2021 bylo zapsáno v Centrálním evidenčním systému Ministerstva kultury České republiky 121 750 muzejních předmětů.³

Muzeum publikuje časopis Vlastivědný sborník, Muzeum bulletin a vydává odborné knihy. V rámci Moravskoslezského kraje se jedná o jednu z největších institucí podobného typu. Součástí marketingu a PR muzea se stává v poslední době s nástupem nového vedení realizace řady komunikačních akcí, aktivit a projektů. Muzeum si uvědomilo, že nemůže navenek i dovnitř organizace vystupovat pod nevyhovujícím grafickým stylem. Aby se zvýšila synergie propagace celého muzea, dává si v roce 2020 management pod vedením ředitele PhDr. Zdeňka Orlity, Ph.D. za úkol zpracovat rovněž nový jednotný vizuální styl MNJ.

2.2 Nový jednotný vizuální styl jako prostředek efektivní komunikace

Muzeum Novojičínka vystupuje od roku 2020 s novou vizuální identitou, která vzešla z jednokolové anonymní soutěže. Měla nahradit zastaralou prezentaci.⁴

¹ *Muzeum Novojičínka* [online]. [cit. 2022-08-06]. Dostupné z: <https://www.muzeumnj.cz/>

² *Muzeum Novojičínka* [online]. [cit. 2022-08-06]. Dostupné z: <https://www.muzeumnj.cz/o-nas/muzejni-sbirky>

³ Výroční zpráva Muzea Novojičínka, 2022, str. 24

⁴ *Design portál: Muzeum Novojičínka* [online]. [cit. 2022-08-06]. Dostupné z: <https://www.designportal.cz/muzeum-novojicinska/>

Návrh na vypsání soutěže o jednotnou vizuální identitu vyšel z požadavku nového vedení. Do soutěže zaslalo své návrhy 27 grafických studií, z nichž zvítězil projekt skupiny Vojtěcha Kollerta, Juraje Hatlase a Jakuba Janeby z By.studio.⁵ Kromě zástupců muzea zasedl v porotě docent Fakulty multimediálních komunikací, Jiří Eliška, odborný asistent Fakulty umění Ostravské univerzity, grafický designér Milan Nedvěd a odborný asistent fakulty umění Ostravské univerzity Jiří Havlíček.⁶

Obrázek č. 1, 2: původní a nové logo Muzea Novojičína

„Smyčka symbolizuje písmeno M jako muzeum nebo muzea a sděluje různé asociace od meandru Odry, přes silnici, zmiji, přízi nebo provaz.“⁷

By.studio

Obrázek č. 3: loga poboček MNJ

⁵ *Design portál: Muzeum Novojičína* [online]. [cit. 2022-08-06]. Dostupné z: <https://www.designportal.cz/muzeum-novojicinska/>

⁶ *Design portál: Muzeum Novojičína* [online]. [cit. 2022-08-06]. Dostupné z: <https://www.designportal.cz/muzeum-novojicinska/>

⁷ *Design portál: Muzeum Novojičína* [online]. [cit. 2022-08-06]. Dostupné z: <https://www.designportal.cz/muzeum-novojicinska/>

Jak je uváděno v design manuálu jednotného vizuálního stylu MNJ, připouští se používání loga jak ve vertikální, tak v horizontální verzi.⁸

Logo každé pobočky doplňuje symbol, který odkazuje na zaměření sbírek jednotlivých poboček. Jako příklad uvedu stylizaci klobouku pro stálou expozici pokrývek hlavy nacházející se v novojičinském Žerotínském zámku a odkazující na TONAK, a. s., kdy tato místní továrna na klobouky a její více jak dvěstěletá historie výroby předurčila současný slogan města: Nový Jičín – město klobouků.⁹

Pro celý vizuální styl bylo navrženo autorské písmo Gruppa Grotesk v 11 řezech od písmolijny VVantMe Type Foundry, jejímž záměrem bylo vyzdvižení ilustrativní povahy identity. Pojmenování fontu pochází z německého jazyka, kdy slovo DIE GRUPPE bylo v češtině nahrazeno slangovým výrazem GRUPA (myšleno SKUPINA). Právě spojení různorodých muzeí do jednoho celku v mikroregionu Novojičinska bylo základem pro jednotné pojmenování Muzeum Novojičinska, příspěvkové organizace Moravskoslezského kraje.¹⁰

Obrázek č. 4: ukázky aplikace nového vizuálního stylu

⁸ Design manuál jednotného vizuálního stylu Muzea Novojičinska

⁹ EMuseum: Muzeum Novojičinska představilo novou vizuální identitu [online]. [cit. 2022-11-07]. Dostupné z: <https://emuseum.cz/aktuality/marketing/muzeum-novojičinska-predstavilo-novou-vizualni-identitu>

¹⁰ Design manuál jednotného vizuálního stylu Muzea Novojičinska

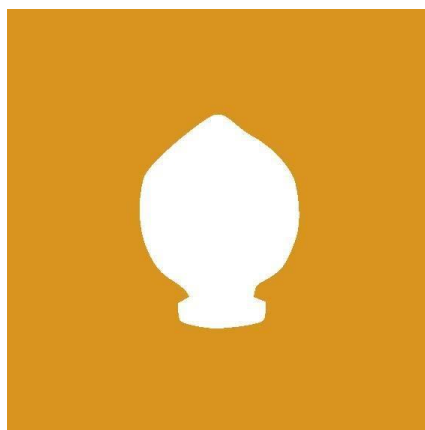
Obrázek č. 5, 6: ukázky aplikace nového vizuálního stylu

S nástupem nové vizuální identity vzniká následně potřeba přepracovat stávající edukační pomůcky MNJ, případně navrhnout zcela nové materiály tam, kde doposud nebyly k dispozici. Nově zpracované edukační prostředky se stanou významnou komunikační pomůckou ve vztahu k jednotlivým cílovým skupinám návštěvníků.

Obrázek č. 7: ukázka grafického řešení edukačního programu pro rok 2022

Soutěžní ilustrativní symbol zámku Kunín (viz obrázek č. 3 – symbolika půdního komínového systému) jako jediný nebyl pozitivně přijat vedením zámku Kunín. Proto došlo k jeho nahrazení novým symbolem (viz obrázek č. 8 – symbol horkovzdušného balónu) odkazujícím na jedno z prvních vypuštění horkovzdušného balónu na Moravě (1786). Rovněž došlo k úpravě barevného provedení symbolu odkazujícího na původní barvu zámecké fasády.

Obrázek č. 8: nový symbol zámku Kunín

2.3 Celkový počet návštěvníků

Tabulka níže uvádí počty návštěvníků po jednotlivých letech od roku 2017 do roku 2022. Je zde uveden celkový počet návštěvníků Muzea Novojičínska a zámku Kunín včetně jeho pořadí vůči ostatním pobočkám. Z tabulky je patrné, že v letech 2019–2021 byla návštěvnost snížena kvůli coronavirovým opatřením. V roce 2022 nastal rapidní nárůst návštěvnosti, což je samozřejmě pozitivní, ale příčinou je otevření nové pobočky MNJ, kterou je Muzeum nákladních automobilů Tatra Kopřivnice. Z tabulky je dále patrné, že zámek Kunín si stále drží svoji vynikající návštěvnost (v uvedených letech vždy na 1., 2. či 3. místě v rámci všech poboček muzea).¹¹

¹¹ Rozhovor s ekonomkou MNJ, 15. 2. 2023

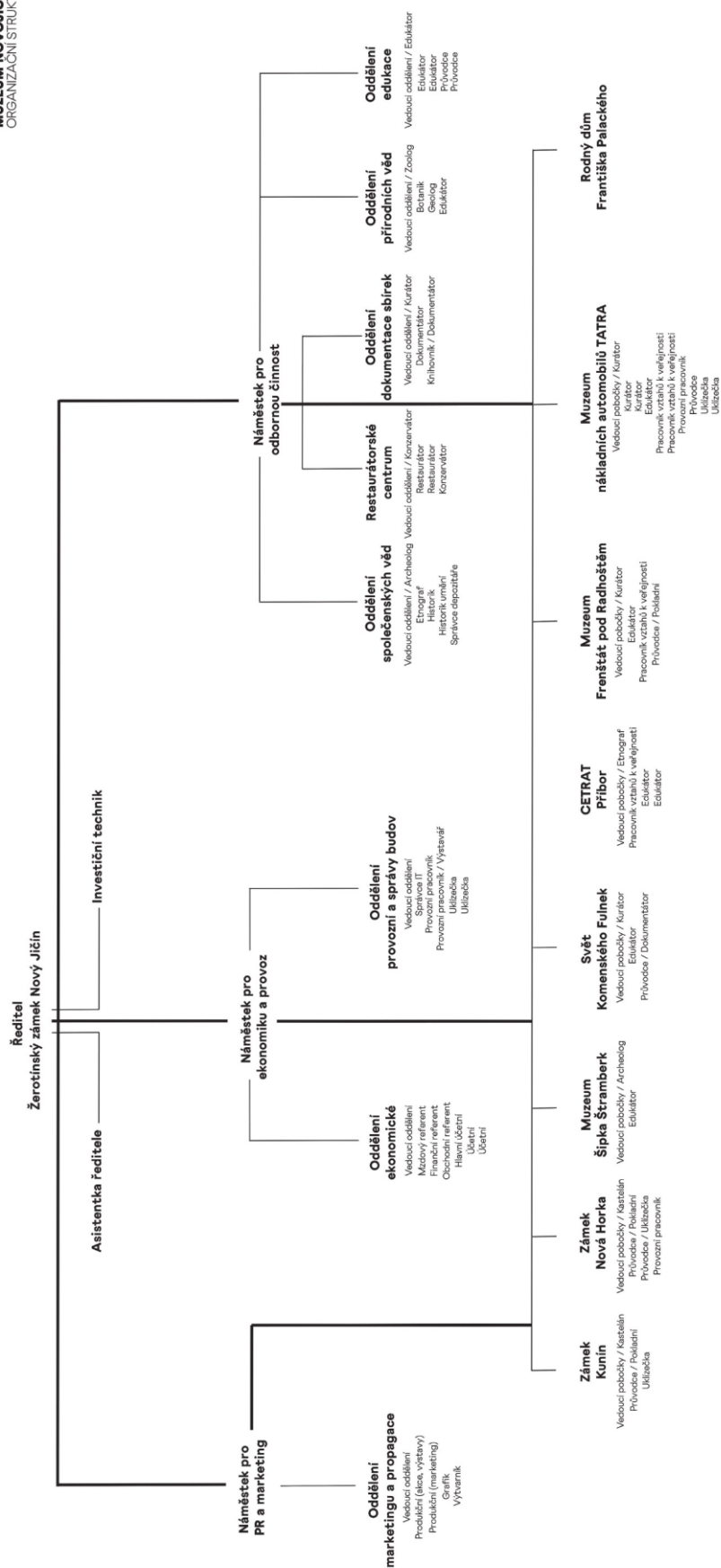
Návštěvnost	Muzeum	Zámek	Pořadí
2017	84 317	19 844	2.
2018	83 705	18 330	2.
2019	67 369	18 605	2.
2020	34 920	14 805	1.
2021	59 030	11 128	1.
2022	198 891	13 339	3.

Tabulka č. 1: celkový počet návštěvníků MNJ

2.4 Edukační oddělení Muzea Novojičínska

V níže přiložené organizační struktuře (viz obrázek č. 9) Muzea Novojičínska je možno vyčíst, že edukátory disponuje Žerotínský zámek, Muzeum Šipka ve Štramberku, Svět Komenského ve Fulneku, Centrum tradičních technologií Příboru a nedávno otevřené Muzeum nákladních automobilů Tatra v Kopřivnici.

MUZEUM NOVOJIČÍNSKA
ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Obrázek č. 9: Organizační struktura MNJ

2.4.1 Profil edukačního oddělení

Edukační programy MNJ zpřístupňují zážitkovou formou stálé expozice a aktuální výstavy. Cílem je probudit zájem o historii, umění a tradiční řemesla v návaznosti na Rámcové vzdělávací programy vydané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Edukační programy vhodně doplňují výuku, rozvíjí kritické myšlení a rovněž zdůrazňují klíčové informace o historii až po současnost regionu.

Příklady nabídek edukačních programů MNJ (2023):

Žerotínský zámek:

- Klíč od brány k minulosti,
- Dámou a pánem v každé době,
- Rozmarýnek uvitý, na šátečku vyšitý,
- Masopust už nastal,
- František Palacký a jeho cesta za poznáním aneb Jak malý František sekal latinu.¹²

Muzeum Šipka ve Štramberku:

- Pravěcí umělci pro 2. stupeň ZŠ,
- Neandrtálci na kotouči,
- Smrt je jen začátek – pohřbívání od pravěku po současnost,
- Hodinový archeolog.¹³

Svět Komenského ve Fulneku:

- Míčem, koulí a kuželkami,
- Brána Fulneku otevřená,
- Na Prahu vichřice. Jan Amos Komenský a Fulnek,
- Jedna, dvě... Honza jde.¹⁴

¹² Žerotínský zámek Nový Jičín [online]. [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.muzeumnj.cz/zerotin/edukace/edukacni-program-unor-cerven-2023>

¹³ Muzeum Šipka ve Štramberku [online]. [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.muzeumnj.cz/stramberk/edukace-a-exkurze/edukacni-programy>

¹⁴ Svět Komenského ve Fulneku [online]. [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.muzeumnj.cz/fulnek/edukace>

CETRAT v Příboru:

- Za dlouhých zimních večerů,
- Velikonoční vajíčko – a proč zrovna vajíčko?
- Je možné se obléci do kopřiv?
- „Když lidem došly sirky...“¹⁵

Muzeum nákladních automobilů Tatra v Kopřivnici:

- Muzeum trochu jinak,
- Jak to všechno začalo,
- Fenomén automobil,
- Muzejní hrátky.¹⁶

¹⁵ *Centrum tradičních technologií* [online]. [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.muzeumnj.cz/pribor/akce/programova-nabidka-centra-tradicnich-technologii-pribor-pro-materske-zakladni-a-stredni-skoly-skolni-2023>

¹⁶ *Muzeum nákladních automobilů Tatra v Kopřivnici*: [online]. [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.muzeumnj.cz/tatra/nabidka-vzdelavacich-programu-muzea-nakladnich-automobilu-tatra>

3 ZÁMEK KUNÍN

3.1 Historie zámku

Zámek se rozprostírá v severní části nenápadné obce Kunín v Moravskoslezském kraji. Byl postaven na základech starší tvrze v 16. století, poté se v roce 1723 dostal do majetku česko-rakouského rodu hrabat z Harrachu – Marie Eleonory, princezny z Liechtensteinu, a Friedrichu Augustovi, hraběti Harrachovi. Zanedlouho přizvali barokního stavitele italského původu Johana Lucase von Hildebrandta (1668–1745) a zadali mu přebudování tvrze na letní sídlo (1726–1734).¹⁷

Za archetyp kunínského zámku můžeme považovat residenci palác Mirabell v Salzburgu či zámeckou budovu hlavního sídla rodiny Harrachů v Brucku an der Leitha. Jak uvádí Zezulčík, zámek nebyl demonstrací bohatství Harrachů, ale spíše venkovskou rezidencí.¹⁸

Po úmrtí manželů se stal dědicem jejich syn Xavier, hrabě Harrach. Nicméně nejvýraznější majitelkou tohoto zámku byla jeho dcera, hraběnka Marie Walburga z Truchsess-Waldburg-Zeilu. Ta mj. v letech 1810–1812 nechala vybudovat vedle zámku kostel Povýšení sv. Kříže. Zmíněný kostel byl propojen se zámkem dřevěným spojovacím mostem, který byl vystavěn po dokončení kostela.

Na sklonku svého života Marie Walburga odkázala zámek adoptivnímu vnukovi – Friedrichu Emilu Schindlerovi (1809–1867). Jeho syn, George Friedrich Schindler, zakrátko umírá a otec zámek prodává Ernstu Egonu z Fürstenberga (1870).¹⁹ Zámek v té opět sloužil jen jako letní sídlo.

Ernst Egon z Fürstenberga si jako první z rodu vybral ženu z nižších společenských vrstev, následoval ho jeho jediný syn, který kvůli zadlužení musel zámek odprodat.²⁰

Dalším majitelem (1885) se stal Victor, rytíř Bauer s manželkou Mariettou Chlumeckou-Bauerovou. Poté objekt vlastnili jejich synové a na základě dělení majetku zámek přidělili dr. Victoru rytíři Baueru.²¹ Na počátku 20. století rodina Bauerů patřila k jedné z nejbohatších průmyslnických rodin na Moravě. Na počátku války – před příjezdem gestapa – umírá Victor Bauer a jeho potomkům byl majetek zkonfiskován (1945).²²

¹⁷ ZEZULČÍK, 2006

¹⁸ Česká televize: *Příběh domů* [online]. [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10169912707-pribehy-domu/408235100201009/>

¹⁹ Tamtéž

²⁰ Tamtéž

²¹ Tamtéž

²² Česká televize: *Příběh domů* [online]. [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10169912707-pribehy-domu/408235100201009/>

Obrázek č. 10: zámek v Kuníně, rok 1929

Zámek představuje kulturní památku s rejst. č. ÚSKP²³ 44816/8 - 1622 (památkově chráněno od 3. 5. 1958).²⁴

Během osvobozovacích bojů byly stavba a mobiliář poškozeny sovětskými vojáky. Mnoho cenných předmětů vojáci házeli z oken, pálili, odcizili či odvezli do jiných tuzemských hradů a zámků.

V 50. letech minulého století došlo ke stržení spojovacího mostu. Objekt se dále využíval k nejrůznějším účelům – ubytovna, vývařovna, sklad léčiv. V 70. letech 20. století začala Vysoká škola veterinární Brno přebudovávat zámek na koleje pro studenty. Vzhledem k nedostatku financí k dokončení nedošlo.²⁵ Kunínský zámek dále chátral.

²³ ÚSKP – Ústřední seznam kulturních památek

²⁴ *Památkový katalog: Zámek Kunín* [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/zamek-12627934>

²⁵ ZEZULČÍK, 2006

Obrázek č. 11, 12: stav zámku v 90. letech

Obrázek č. 13, 14, 15: stav zámku v 90. letech

3.2 Klíčové osobnosti v historii zámku

3.2.1 Marie Walburga Truchsess Zeil-Waldburg (1762–1828)

Marie Walburga se narodila do rodiny majitele pěšího pluku Františka Xaviera Harracha (1732–1781) a jeho ženy Marie Rebecy (1742–1806), hraběnky z Hohenemsu. Samotný křest byl realizován v kostele sv. Jakuba. Dnes již víme, že křest neuskutečnila Marie Terezie, jak je ve starší literatuře zmiňováno, ale dodnes není známa dotyčná osoba.

Na zámku se jí neřeklo jinak než „naše dobrá hraběnka“. Walburga prožívala šťastné dětství na zámcích ve východočeském Bystrém, Kuníně, Brně či Vidni. Většinu času trávila četbou knih, samostudiem, pobytem v přírodě a častokrát byla spatřena při noční projíždce na koni. V 17 letech se zamilovala do německého šlechtice, hraběte Klementa Aloise z Walburg-Zeilu (1753–1817), který se zanedlouho stal členem tchánova pluku. Rok po svatbě Marie Walburgy s Klementem Aloisem nastala šťastná chvíle, kdy se jim roku 1780 narodilo první vytoužené dítě – syn Xavier Karel Wunibald. Radostná nálada netrvala však dlouho, jelikož roku 1781 umírá hraběnčin otec, generál Harrach.²⁶

Manželé prožívali nelehké období z důvodu další smrti v rodině, tentokrát odešel milovaný syn – Xavier Karel Wunibald. Zakrátko se narodila dcera Marie Charlota, o rok později dcera Marie Amálie. Za několik dnů po narození Marie Amálie umírá prvorozená dcera. Záříjového dne roku 1785 se narodilo čtvrté dítě, František Karel Wunibald, ve stejném roce umírá další dcera – Marie Amálie.²⁷

Vzhledem k životnímu osudu hraběnky byl její stav špatný, a to jak po psychické, tak i po fyzické stránce. Dospělo to do stadia, kdy odmítala odbornou lékařskou péči. Všechny tyto události způsobily časný zánik manželství, ale jelikož byli v situaci, kdy manželství nebylo možno zrušit, domluvili se na společném odloučení.²⁸

Po úmrtí dětí a nevydařeném manželství se smyslem a náplní hraběnčina života stalo vzdělávání dětí.²⁹ Umírá červnového dne roku 1828 v 65 letech po těžké nemoci. Na základě její vyslovené prosby bylo tělo umístěno do kunínské hrobky nedaleko zámku.³⁰ Po roce 1828 zámecká knihovna obsahovala více než 10 000 publikací zaměřujících se např. na jazykovědu, botaniku, filosofii a pedagogiku.³¹

²⁶ ZEZULČÍK, 2004

²⁷ Tamtéž

²⁸ Tamtéž

²⁹ *Muzeum Novojičínska* [online]. [cit. 2022-08-08]. Dostupné z: <https://www.muzeumnj.cz/kunin/hrabenka-walburga>

³⁰ Tamtéž

³¹ *MSK historie a já* [online]. [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: <https://mskhistorieaja.cz/osobni-knihovna>

Hraběnka je považována za jednu z nejzajímavějších osobností moravského osvícenství. Vzhledem k její vášni pro četbu byla právem označována jako jedna z nejsečtějších dam celého Rakouska. Současně udržovala přátelské vztahy s význačnými osobnostmi vzdělávání.³² Mimo jiné byla vlastníkem panství v nedalekém Jeseníku nad Odrou. Jako první iniciovala očkování dětí proti neštovicím na Moravě (1799).³³

Obrázek č. 16: Marie Walburga Truchsess Zeil-Waldburg

3.2.1.1 Kunínský výchovný ústav

Jak již bylo naznačeno v předchozí kapitole, příčinou, proč se hraběnka rozhodla po tragické životní etapě financovat zámeckou školu, kterou provozovala v letech 1792–1814, a zasvětit jí zbytek života, byl těžký životní příběh.³⁴

Zezulčík podotýká, že škola byla výjimečná duchem tolerance. Už koncem 18. století hraběnka učila děti všech sociálních tříd – děti šlechticů, měšťanů, děti poddaných

³² Muzeum Novojičínska: Hraběnka Walburga [online]. [cit. 2022-08-15]. Dostupné z: <https://www.muzeumnj.cz/kunin/hrabenka-walburga>

³³ Rozhovor s kastelánem kunínského zámku, 1. 12. 2022

³⁴ ZEZULČÍK, 2004

a sirotky.³⁵ Bohužel o vzniku a prvních počátcích existence zámecké školy není známo mnoho informací.³⁶ Dle školního rozvrhu lze usoudit, že škola byla poměrně obtížná a časově náročná. Žáci začínali vstáváním v 5 hodin ráno a končili v 7 hodin večer. Výuka probíhala od pondělí do soboty, volná byla pouze neděle. V pozdních hodinách po absolvování téměř celodenní výuky však nešli hned spát, ale hráli si venku či šli na vycházky.³⁷

Ve škole musel být striktně dodržován zámecký řád a normy.³⁸ Mimo to ale nechyběl ani respekt k vyučujícím.³⁹ Walburga některé předměty vyučovala (v první řadě náboženství a francouzštinu), ale rovněž najímala několik učitelů. Mezi vyučované předměty např. patřily: historie, přírodní vědy, latina, francouzština, kreslení, vaření, zdravotvěda, vyšívání aj. Hraběnka mj. obdarovávala za školní výkony, konkrétně děvčata látkami či stuhami a chlapce knihami.⁴⁰ Vyjma erudice dětí pečovala také o jejich zdravotní stav a kondici. Jako první na Moravě aplikovala ve výuce povinnou gymnastiku, plavání, bruslení a otužování. Se žáky jezdila stanovat do okolních končin (Radhošť, Helfštýn, Lysá hora), kde pobývali až tři týdny.⁴¹

The image shows a handwritten school schedule titled "Pägersung in Schullehre". It is a table with columns for different subjects or activities, such as "Gymnastik", "Lesung", "Rechnung", "Schreiben", "Singen", and "Handwerk". The rows list specific activities and times, written in cursive script. The schedule is organized into columns, with each column representing a different part of the daily routine or a specific subject area.

Obrázek č. 17: školní rozvrh chlapců, kolem roku 1806

³⁵ Příběh domů [online]. [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10169912707-pribehy-domu/408235100201009/>

³⁶ ZEULČÍK, 2004

³⁷ Český rozhlas: Marie Walburga – hraběnka, která chtěla štěstí pro jiné [online]. [cit. 2022-11-06]. Dostupné z: <https://cesky.radio.cz/marie-walburga-hrabenka-ktera-chtela-stesti-pro-jine-8562384>

³⁸ Český rozhlas: Marie Walburga – hraběnka, která chtěla štěstí pro jiné [online]. [cit. 2022-11-06]. Dostupné z: <https://cesky.radio.cz/marie-walburga-hrabenka-ktera-chtela-stesti-pro-jine-8562384>

³⁹ ORLITA, POLÁCH, ZEULČÍK, 2018, str. 70

⁴⁰ Český rozhlas: Marie Walburga - hraběnka, která chtěla štěstí pro jiné [online]. [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://cesky.radio.cz/marie-walburga-hrabenka-ktera-chtela-stesti-pro-jine-8562384>

⁴¹ Český rozhlas: Marie Walburga – hraběnka, která chtěla štěstí pro jiné [online]. [cit. 2022-11-06]. Dostupné z: <https://cesky.radio.cz/marie-walburga-hrabenka-ktera-chtela-stesti-pro-jine-8562384>

Obrázek č. 18, 19, 20: ukázky ze skicáře zámecké učitelky Františky Wernerové

Začátkem roku 1807 působili na zámecké škole včetně Marie Walburgy:

- Karel Josef Jurende – ředitel zámecké školy,
- František Seevalt – pedagog,
- Františka Wernerová – dcera kunínského sládka,
- Judita Ulmanová – bývalá chovanka ústavu,
- Magdalena Winklerová – bývalá chovanka ústavu,
- Antonín Schneider – bývalý chovanec školy,
- Jiří Tannerberger – bývalý chovanec školy.⁴²

Za podstatný mezník je pokládán rok 1810, kdy do funkce ministra císaře nastupuje Klements Lothar Metternich (1774–1859). Vzhledem k charakteru školy, pokrokovým vyučovacím metodám a dalším okolnostem ústav moravské gubernium zrušil.⁴³ Walburga tuto skutečnost nerespektovala a tajně měla na zámku několik dětí až do své smrti.

⁴² KUBOVÝ, 1970, str. 38

⁴³ ORLITA, POLÁCH, ZEŽULČÍK, 2018, str. 80

Žáci zámecké školy

Nejvýznačnějším žákem a osobností Novojičínska byl bezesporu budoucí historik, přezdívaný „Otec národa“, **František Palacký** (1798 –1876).⁴⁴

Roku 1807 Jiří Palacký, otec Františka Palackého, dovedl do zámecké školy tehdy devítiletého Františka Palackého.⁴⁵ Je však s podivem, jak na léta strávená v kunínském výchovném ústavu vzpomíná.

O dvou studijních letech do svého životopisu napsal: „*Byl to pěkný jarní čas života mého.*“⁴⁶

Studium Palackého v Kuníně však netrvalo příliš dlouho. Důvodem byl katolický učitel, kaplan Josef Turek, který by podle otce mohl F. Palackého přimět ke katolické víře. Proto se otec F. Palackého rozhodl, že syn nastoupí na evangelické gymnázium v Trenčíně. Studium v trenčínské škole se podle všeho nedalo srovnat se studiem v Kuníně.⁴⁷

František Palacký napsal: „*P. Turek, když sem se od něho loučil, slzy proléval, mne dále ke ctnosti napomínaje a božskému opatrování poroučeje.*“⁴⁸

Jedním z žáků byl také mj. **Friedrich Emil Schindler**, kterého si hraběnka se zhoršující se Pagetovou chorobou oblíbila v zámecké škole. Friedrichovi Emilovi Schindlerovi obětovala poslední roky svého života. Vynahradil jí všechno, co v životě ztratila.⁴⁹ Dokládá to i hraběncina závěť, ve které se rozhodla chlapci odkázat zámek i jeho veškeré vybavení včetně ostatního majetku. Nedlouho poté byl Schindler povýšen do šlechtického stavu. Po vzoru adoptivní babičky hraběnky Walburgy pokračoval ve filantropii.

⁴⁴ ZEŽULČÍK, 2004

⁴⁵ Tamtéž, str. 62

⁴⁶ Tamtéž, str. 23

⁴⁷ ORLITA, POLÁCH, ZEŽULČÍK, 2018, str. 79

⁴⁸ Tamtéž, str. 79

⁴⁹ ZEŽULČÍK, 2001, str. 31

Obrázek č. 21: Friedrich Emil Schindler

3.2.2 Victor Bauer (1876–1939)

Podnikatel v cukrovarnictví, velkostatkář a poslední majitel kunínského zámku se narodil do rodiny průmyslníka Victora, rytíře Bauera a Marietty Chlumecké v roce 1876. Absolvoval německé gymnázium v Brně a poté pokračoval ve studiu práv v Lipsku, Vídni a Ženevě.⁵⁰ Od studentských let mnoho cestoval, mj. poznal oblasti Sýrie, Palestiny, Turecka a Egypta. Několikrát navštívil Japonsko a Čínu, z nichž si dovezl suvenýry, které je možno zhlédnout při komentované prohlídce zámku. Byl mezi prvními, kdo v monarchii získal pilotní průkaz na řízení motorového vozidla. Hovořil plynule několika světovými jazyky a udržoval přátelské vztahy s expresivním malířem **Oskarem Kokoschkou** (1886–1980), s malířem **Egonem Schielem** (1890–1918) a dle Christophera Longa „jedinečným myslitelem“⁵¹ a architektem **Adolfem Loosem** (1870–1933).⁵²

Předpokládá se, že portrét Bauera současně se studií jeho rukou (1917–1918) vznikl jako sponzorská aktivita Schieleho. Jeho portrétní vyobrazení vybral pro výstavu Sdružení rakouských výtvarných umělců Secece (březen 2018) a přibližně v roce 1914 dále namaloval

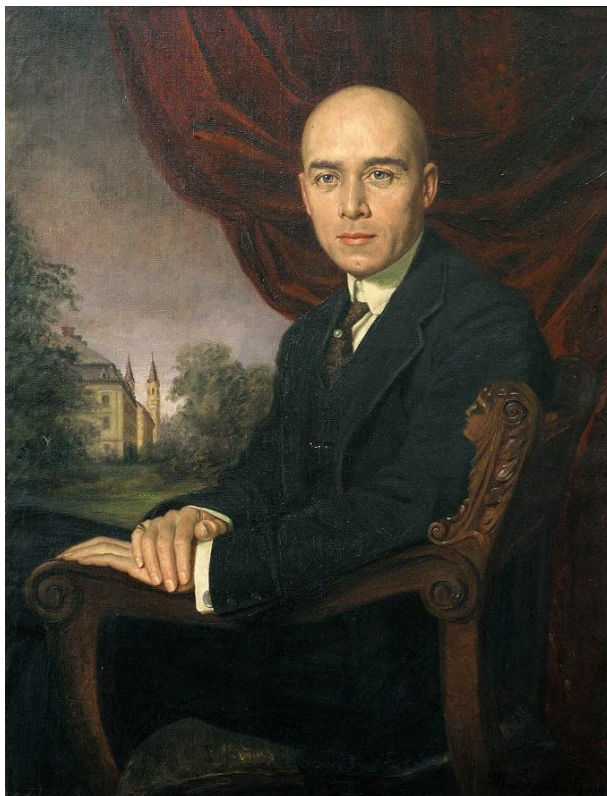
⁵⁰ ZEŽULČÍK, 2006

⁵¹ LONG, 2019, str. 7

⁵² Tamtéž

Bauerův portrét Oskar Kokoschka. Bauer však byl z díla rozčarován a malbu nechtěl koupit (stejně jako dílo od Schieleho). Obraz se nyní nachází ve sbírkovém fondu Muzea německého a rakouského umění v New Yorku.⁵³

Victor Bauer byl muž mnoha zájmů, velmi oblíbenou činností bylo fotografování rodiny či interiérů/exteriérů zámků. Vlastnil i nedaleký zámek Spálov, Bauerův zámeček (od roku 1928 součást areálu brněnského výstaviště v Brně-Pisárkách)⁵⁴ a cukrovar v Hrušovanech. Své myšlenky sepsal a publikoval v knize *„Střední Evropa, živý organismus“* (1936), (původní název: *Zentraleuropa als „lebendiger“ Organismus*), kterou vzhledem k obsahu za 2. světové války zničili nacisté.⁵⁵

Obrázek č. 22: Victor Bauer, 1918, autorka Mína Loebellová

⁵³ CHATRNÝ, ČERNOUŠKOVÁ, 2010, str. 35

⁵⁴ Tamtéž, str. 35

⁵⁵ Rozhovor s kastelánem kunínského zámku, 1. 12. 2022

4 HODNOTA A SOUČASNOST ZÁMKU KUNÍN

4.1 Zámek Kunín v kulturněhistorickém kontextu

Počátek obnovy zámku počínaje rokem 1999 je bezpodmínečně spojen s absolventem Filozofické fakulty Univerzity Palackého a novojičínským historikem PhDr. Jaroslavem Zezulčíkem (1962), který na zámku oficiálně působí od roku 2002 na pozici kastelána.

V 90. letech 20. století byla stavba v žalostném stavu a připravena o téměř všechny sbírky. O první kroky rekonstrukce se pokusila obec Kunín ve spolupráci s Muzeem Novojičína a zakrátko požádali o pomoc novojičínského historika. Díky velkému nasazení dr. Zezulčíka došlo k jeho pracné stavební obnově.

Zásadní čin Bauerových potomků pro kastelána představoval jejich přilet ze Spojených států amerických do České republiky v září roku 2001, kdy prohlásili, že restituce nebudou požadovat. Následně zámku věnovali velké množství historických dokumentů a rodinných alb, což hrálo rozhodující roli v dohledávání dalších obrazů, mobiliáře a osobních předmětů zámeckých majitelů.

Je však s podivem, že již roku 2002 se podařilo otevřít první patro a veřejnost měla možnost se zúčastnit prvních komentovaných prohlídek. Osudným a velice smutným obdobím byl pro zámek červen 2009, kdy na Novojičínku proběhly bleskové povodně. Voda zničila zámecký park, zařízení kastelánova bytu, archiv, knihovnu, prostory pokladny a vstupní haly včetně zámecké restaurace. Jak sám Zezulčík uvádí, blesková povodeň navrátila stav zámku o pár let dozadu. Trvalo několik let, než se zámek dostal opět do původní podoby.⁵⁶

Zámek aktuálně nabízí široké veřejnosti jeden prohlídkový okruh komentovaný průvodkyní/ průvodcem, kde si lze v prvním patře prohlédnout: pohostinský pokoj, zámeckou školu, pracovnu, dětský pokoj a knihovnu. Po vstupu do dveří druhého patra vévodí prostory zámecké obrazárny, dále průvodce pokračuje výkladem v loveckém pokoji, jídelně, hudebním / kulečnickém pokoji, kostelní chodbě, velkém sálu, který představuje renesanční portréty členů rodu Hohenems.

Konec prohlídky představují tzv. Schindlerovské pokoje a průvodce pokračuje ve výkladu na zámecké půdě, kde návštěvníci uvidí ojedinělý barokní komínový systém, který rovněž navrhl Johann Lucas von Hildebrandt. V půdním prostoru se nachází zámecká galerie a na zámku je též možno se ubytovat.

⁵⁶ Rozhovor s kastelánem kunínského zámku, 1. 12. 2022

Klíčovým obdobím byl rovněž rok 2015, kdy poslední členka šlechtické rodiny, Judith-Marie Schindler (pravnučka Friedricha Emila Schindlera), odkázala část rozsáhlé sbírky MNJ a část sbírky biskupství v Gurku. Biskupství ale muzeu nabídlo sbírku za určitou finanční částku, muzeum s radostí souhlasilo. Jako první byly na zámek převezeny 3 obrazy z rakouských Korutan, které se na zámek navrátily po 150 letech. Postupně byly převáženy stovky rodinných fotografií, dokumentů a osobních předmětů včetně nábytku. V té době zaznamenal zámek velký nárůst návštěvníků a zvýšil se počet sledujících na sociální síti Facebook.⁵⁷

Na podzim roku 2019 získal zámek cenu odborníků za výjimečný počín v obnově a záchraně památek, které se za posledních 30 let povedlo zrekonstruovat a tím vrátit zpět do původního stavu.

Novinkou minulého roku (2022) je znovuotevření oratoře⁵⁸, díky čemuž je možnost si prohlédnout interiér kostela Povýšení sv. Kříže (1810–1811) a nástropní malbu novojičínského umělce Antona Koliga (1886–1950) z roku 1911.⁵⁹

4.2 Kulturní akce a studentské příležitosti

Zámecký areál slouží k pořádání různých kulturních událostí. Příkladem mohou být např. mezinárodní kurzy interpretace staré hudby vedené loutnistou Janem Čižmářem. Kurz je vhodný jak pro odborníky v oboru, pedagogy ZŠ/SŠ, tak i pro studenty konzervatoří, kteří mají zájem se zdokonalovat v technických dovednostech, interpretaci staré hudby, hry na hudební nástroje či ve zpěvu. Pořadatelé se ani nebrání nováčkům, ale pouze za předpokladu, že již měli s hudebním nástrojem předchozí zkušenost. Lze se zúčastnit i jako pozorovatel, který má právo sledovat výuku v zámeckých pokojích.⁶⁰

Pravidelně se konající událostí je i seminář „*Víkend s Flautoškolou*“, kdy se na zámku potkají tuzemští a slovenští pedagogové vyučující hru na zobcovou flétnu. Seminář se koná pod odborným vedením pedagoga Základní umělecké školy Iši Krejčího, Jana Kvapila, který se stal mj. držitelem ceny Učitel roku Olomouckého kraje 2022.

⁵⁷ Rozhovor s kastelánem kunínského zámku, 1. 12. 2022

⁵⁸ oratoř – vyvýšené místo v kostele sloužící k modlitbě

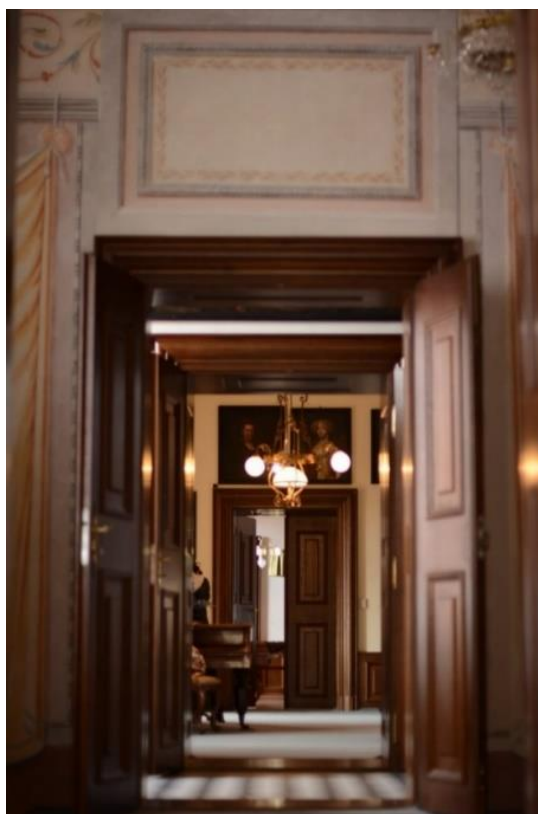
⁵⁹ *Galerie osobností města Nového Jičína: Anton Kolig* [online]. [cit. 2022-11-06]. Dostupné z: <https://galerieosobnosti.muzeumnj.cz/anton-kolig>

⁶⁰ *Lute* [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://lute.cz/musacad/letni-kurs-interpretace-stare-hudby-kunin-2022/>

Nedílnou součástí jsou i odborné přednášky / přednáškové cykly, diskuze, mezinárodní konference, výstavy, tematické akce aj.

Obrázek č. 23: zámek Kunín

Obrázek č. 24: interiér zámku Kunín

Jedna z posledních výstav (2022) mapovala dlouhodobou spolupráci brněnských rodáků, podnikatele Victora Bauera s Adolfem Loosem⁶¹, který měl mj. navrhovat interiéry kunínského zámku. Výstava veřejnosti zprostředkovala prostřednictvím poprvé zveřejněných fotografií hlubší vhled do událostí v Bauerově rodině i společnosti kolem roku 1918 s podtextem vzniku samostatné Československé republiky. Efekt výstavy byl multiplikován obsahem jednotlivých fotografií, ze kterých si mohli návštěvníci udělat vlastní představu o rozsáhlé architektonické tvorbě Adolfa Loose.⁶² Výstava byla nainstalována v hudebním pokoji a na zámecké půdě, součástí byly architektonické modely zapůjčené Muzeem města Prahy pod vedením kurátorky Müllerovy vily Marie Szadkowské. Díky vysoké návštěvnosti se vedení zámku rozhodlo výstavu prodloužit až do jara roku 2022.

Zámek Kunín nabízí vysokoškolským studentkám a studentům možnost absolvovat stáže, kde mohou získat praktické zkušenosti pod odborným vedením. Zprostředkuje jim síť kontaktů a načerpají cenné zkušenosti v oblasti muzejnictví, kulturního dědictví a propagace.

Stážisté se mohou účastnit různých činností v muzeu (instalace, organizace přípravy kulturních akcí, archivace a digitalizace dokumentů, zpřístupnění činností zámku široké veřejnosti, pomoc při společenských akcích, grafické a fotografické práce, správa sociálních sítí a vytváření obsahu na webové stránky).

Zámek úzce spolupracuje se Střední odbornou školou EDUCA z Nového Jičína. Žáci a žákyně oboru Cestovní ruch asistují průvodcům při různých akcích zámku. Konkrétní náplň praxí je každoročně jiná a závisí na domluvě mezi správou zámku a vedoucím praxe SOŠ EDUCA.

Vedení zámku se nebrání ani projektům v edukační a kulturní rovině. Ke zdařilým autorským projektům, jež propojují několik uměleckých oborů (tanec, hudbu, architekturu, výtvarné umění a literaturu), náleží závěrečná práce s názvem „Výchova tancem“ (tehdy studentky Divadelní fakulty Janáčkovy akademie múzických umění v Brně, studijní obor: Taneční a pohybové divadlo) Miluše Macíčkové, která postihla historické souvislosti kunínského zámku a příběhy zámeckých majitelů prostřednictvím tanečních choreografií ve spolupráci se žáky tanečního oboru Základní umělecké školy v Novém Jičíně. Projekt završila video-projekce choreografií pro širokou veřejnost v novojičínském kině Květen.

⁶² Muzeum Novojičínska [online]. [cit. 2023-03-12]. Dostupné z: <https://www.muzeumnj.cz/akce-a-vystavy/adolf-loos-victor-bauer>

Taneční videa jsou obvykle zahrnuta i do doprovodného programu při nejrůznějších kulturních zámeckých akcích.

Obrázek č. 25: spolupráce se Střední odbornou školou EDUCA

Obrázek č. 26: projekt „Výchova tancem“

5 MUZEJNÍ EDUKACE

5.1 Muzejní edukace v odborné literatuře

Muzejní edukaci považuje Vladimír Jůva za „základní kategorii muzejní pedagogiky“ a při jejím vymezení se opírá o „pojetí soudobého muzea a edukace“.⁶³

Za základní knihy v české literatuře, související s problematikou muzejní pedagogiky, považuje doc. Šobánková texty prof. Radka Horáčka, působícího na katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity.

Dále Šobánková poukazuje na důležitost sborníku „*Brána muzea otevřená*“, managerky Alexandry Brabcové.⁶⁴ Publikace poskytuje přístup k výsledkům stejnojmenného projektu (1997–2002), který se soustředil na „rozvíjení vzdělávací funkce muzea, vytváření vztahu muzea, místního společenství a působení muzea v rámci občanské společnosti“.⁶⁵

V rámci neformálního vzdělávání přispívá muzejní edukace v historickém objektu dle Havlůjové, Charvátové, Indrové také k rozvoji znalostí, dovedností a rovněž k formování hodnot a postojů u žáků.⁶⁶ Muzejní edukace v památkovém areálu se může koncentrovat na „*prvky krajiny, hmotné a duchovní kultury, které jsou odrazem minulosti, a je ve veřejném zájmu zachovat je pro budoucnost.*“⁶⁷

5.2 Pozice muzejního pedagoga a jeho vzdělání

Muzejní pedagog didakticky zprostředkovává obsahy a témata kulturního a přírodního dědictví.⁶⁸

Ještě před několika lety nebyla pozice muzejního pedagoga samozřejmostí (zejména v menších regionálních muzeích). Častokrát tuto pozici zastávali kurátoři či sami umělci bez absolvování pedagogického vzdělání. Pakliže byl někdo přijat na pozici muzejního

⁶³ ŠOBÁŇOVÁ, 2012, str. 36

⁶⁴ Tamtéž, str. 36

⁶⁵ BRABCOVÁ, 2003

⁶⁶ HAVLŮJOVÁ, CHARVÁTOVÁ, INDROVÁ a kol., 2015, str. 49

⁶⁷ Tamtéž, str. 49

⁶⁸ *Národní soustava povolání* [online]. [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: <http://nsp.cz/jednotka-prace/muzejni-edukator>

pedagoga, nedostávalo se mu tolik pracovních pravomocí. Kupříkladu se nemohl podílet na výstavním plánu či zasahovat do koncepce výstavy / expozice.⁶⁹

Alexandra Brabcová v knize Brána muzea otevřená (rok 2014) upozorňovala na fakt, že do seznamu studijních programů je třeba zavést obor Muzejní pedagogika, která by obsahovala studium pedagogiky, psychologie, dějin umění, historie a základy příslušných věd.⁷⁰

Aktuálně studijní program v České republice nabízí:

- a) Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, katedra výtvarné výchovy (magisterský program: Edukace v kultuře, dříve Muzejní a galerijní pedagogika),
- b) Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, katedra výtvarné výchovy (magisterský program: Galerijní pedagogika a zprostředkování umění),
- c) Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta (magisterský navazující program: Edukace a interpretace v oblasti kulturního dědictví).

K dispozici jsou i akreditované kurzy od Metodického centra muzejní pedagogiky⁷¹ (Muzejní edukátor, Základy muzejní pedagogiky), které byly vytvořeny s přispěním MK ČR.⁷²

Povědomí o uváděném oboru lze získat při studiu na pedagogických či filozofických fakultách (studium učitelství VV nebo historie). Ale pouze za předpokladu, že si student/ka zvolí muzejní pedagogiku jako volitelný předmět.

5.2.1 Dovednosti, schopnosti a kompetence muzejního pedagoga

Muzejní pedagog by měl mít široké spektrum kvalifikací a dovedností. Samozřejmostí je znalost pedagogiky (především vědomosti z obecné didaktiky a muzejní pedagogiky)

⁶⁹ ŠOBÁŇOVÁ, 2007, str. 50

⁷⁰ BRABCOVÁ, 2003

⁷¹ Metodické centrum muzejní pedagogiky – jedná se o metodické pracoviště MK ČR vzniklé v roce 2004 na základě Koncepce účinnější péče o movité kulturní dědictví

⁷² Metodické centrum muzejní pedagogiky [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.mcmp.cz>

a odborné znalosti týkající se sbírkových předmětů dané organizace.⁷³ Umělecká praxe je také považována za důležitou součást.⁷⁴

V rámci památkové edukace se osvědčují zaměstnanci, kteří dokáží rozklíčovat „genius loci“ daného místa či objektu pro danou cílovou skupinu.⁷⁵

Dle Greame K. Talboyse muzejní pedagog plánuje, zprostředkovává, vykonává, koordinuje, zajišťuje, spolupracuje, dokumentuje a vyhodnocuje:

- muzejní edukace,
- zaškolení učitelů,
- školení muzejního personálu,
- účast široké veřejnosti,
- spolupráci na plánování a projektování výstavní instalace,
- vyhodnocování vzdělávacích aktivit,
- administrativní práce,
- marketingové činnosti a zviditelňování muzejních aktivit,
- pracovní znalost o vystavovaných exponátech.⁷⁶

5.3 Návštěvníci muzea 20. versus 21. století

Muzea se v období od závěru 60. let 20. století do 90. let 20. století setkávala s častou kritikou, která vyvolávala rozsáhlé diskuze týkající se sbírek, výstav, expozic, návštěvníků a edukace. Nicméně později došlo k pozitivním změnám.⁷⁷ Muzeum již nebylo vnímáno jako shromažďující instituce či výzkumný/vědecký ústav a upřednostňovalo srozumitelnou prezentaci pro rozličné věkové kategorie návštěvníků s umocněním prožitku a vzdělávání.⁷⁸ Ovšem již od počátku 20. století byl hlasitým odpůrcem muzejních postupů německý historik umění, kurátor a umělecký pedagog Alfred Lichtwark (1852–1914), který vyžadoval po muzejních institucích větší angažovanost ve sféře vzdělávání.⁷⁹

⁷³ JIROUTOVÁ, 2014, str. 17

⁷⁴ ŠOBÁŇOVÁ, 2007, str. 52

⁷⁵ HAVLŮJOVÁ, CHARVÁTOVÁ, INDROVÁ a kol., 2015

⁷⁶ Tamtéž, str. 20–22

⁷⁷ PACHMANOVÁ, ed., 2018, str. 20

⁷⁸ ŠOBÁŇOVÁ, 2012, str. 74

⁷⁹ ŠOBÁŇOVÁ, 2014, str. 87

Návštěvník muzea současného století nemůže zůstat nečinným příjemcem, ale měl by se stát činným spoluautorem.⁸⁰ Rozličnými formami komunikace muzea s návštěvníkem, a naopak návštěvníků s muzeem, se ve svém textu zabývala teoretička designu Tereza Škvárová, která na ukázkách tuzemských i zahraničních institucí zprostředkovává možné využití internetu, nových médií a technologií v muzejní edukaci. Škvárová pojednává o digitalizaci sbírek, aplikacích a interaktivních programech, které se zabývají spojením vzdělávání a zábavy, tzv. muzejním „edutainmentem“.⁸¹

5.3.1 Popis zvolených cílových skupin

Mnou zvolené dvě věkové kategorie návštěvníků byly vybrány na základě konzultace s vedením zámku. Ze vzájemného rozhovoru uskutečněného v únoru 2023 vyplynulo, že nejpočetnější skupinou návštěvníků kunínského zámku jsou dlouhodobě žáci 2. stupně a žáci SŠ.

5.3.1.1 Žáci 2. stupně ZŠ

Druhá polovina školní docházky se překrývá s obdobími nazývanými jako **prepuberta** (11–13/14 let) a **puberta** (13–14/15 let). V tomto období nalezneme u dětí značné rozdíly. V rámci edukačního programu můžeme mít ve skupině žáky s vyspělou fyzickou zralostí, ale také naopak děti plné energie a radosti ze hry.⁸² Pro žáky druhého stupně hraje důležitou roli budoucnost, kdežto děti mladšího věku považují za důležitou přítomnost.⁸³

Intelektuální sféra u žáků zaznamenává značný rozvoj. Abychom upoutali žáky, využijeme náročnější operace, jelikož rádi řeší složitější úkoly a jejich pozornost přitáhnou abstraktní zadání.⁸⁴ V období puberty žáky charakterizuje křehčí a nestabilnější prožívání, citová nestálost a nedostatečná sebekontrola.⁸⁵

Jak je z předchozího odstavce zřejmé, je důležité mít na paměti, že nálada u žáků se neustále proměňuje a muzejní pedagog musí flexibilně reagovat na danou situaci a zvolit vhodné metody.⁸⁶

⁸⁰ PACHMANOVÁ, ed., 2018, str. 17

⁸¹ Tamtéž, str. 17

⁸² HAVLŮJOVÁ, CHARVÁTOVÁ, INDROVÁ, 2015, str. 43–44

⁸³ VÁGNEROVÁ, 1999, str. 248

⁸⁴ Tamtéž, str. 44

⁸⁵ Tamtéž, str. 246

⁸⁶ Tamtéž, str. 45

5.3.1.2 Žáci střední školy

Dalším vývojovým obdobím po pubertě je tzv. **adolescence**, která trvá zhruba 5 let (mezi 15.–19. rokem života). Podle německého psychologa Erika Homburgera Eriksona (1902–1994) se jedná o fázi, kdy se lidé ocitají v tzv. psychosociálním moratoriu.⁸⁷

Adolescenti se dále zabírají tématy, jako jsou zdravé sebevědomí, potřeba nezávislosti a autonomního rozhodování, které jsou pro ně velmi důležité. Při snaze o samostatnost dochází u některých žáků k zavržení životního stylu a zvyklostí starší generace.⁸⁸

U žáků středních škol vrcholí senzomotorika a intelekt, díky tomu dosahují výjimečných výkonů. Edukační programy by proto měly poskytnout prostor pro prověřování sil žáků a jejich možností. Zároveň by jim muzejní pedagog měl dopřát pocit dosaženého sebe-překonání.⁸⁹

⁸⁷ VÁGNEROVÁ, str. 46

⁸⁸ Tamtéž, str. 47–48

⁸⁹ Tamtéž, str. 47

Věk:	Mladé lidi této věkové kategorie charakterizuje, že:
12–14 let	– jsou egocentričtí – se zajímají o sebe a své vrstevníky – mají sklony k velkým emocionálním výkyvům a nečekaným návalům energie – jsou velmi zvědaví – jsou silně ovlivněni svými vrstevníky – chtějí být dospělí – se dobře orientují v chronologickém čase
14–18 let	– se příliš zabývají sami sebou a svými vrstevníky – chtějí být „cool“ (v pohodě – nad věcí) – umí myslet jako dospělí – dovedou myslet abstraktně – se obsah výstavy musí týkat jejich okruhu zájmů

Tabulka č. 2: Výňatek tabulky popisující věkové kategorie, autorka: Anna Johnson

5.4 Využití a specifikace edukačních prostředků v muzeu

Muzejní pedagog využívá široké spektrum edukačních prostředků. Textové prostředky jsou však možná nejčastěji používanou edukační pomůckou, kterou vymýšlí a tvoří muzejní pedagog nebo tým, jenž vede. Do nich běžně bývají zahrnuty různé interaktivní a aktivizující prvky anebo např. úkoly k zamyšlení.⁹⁰ Mezi snad nejvyužívanější textový prostředek náleží pracovní listy. Uživatel má možnost do pracovních listů aktivně přispívat (psaním, kreslením, lepením, doplňováním atd.).

⁹⁰ ŠOBÁŇOVÁ, 2014, str. 144

Podněcování návštěvníků k pečlivému vnímání vystavených předmětů je cílem a hlavní funkcí pracovních listů v muzejním prostředí.⁹¹

Před započítím navrhování textové pomůcky je důležité posoudit výstavu/expozici z hlediska obsahu, zvolit pedagogický záměr a stanovit cílovou skupinu.⁹² Díky tomu volíme náročnost obsahu, vizuální zpracování a vhodný jazyk pro danou skupinu.

Pokud si muzejní pedagog určí ke zprostředkování výstavy či expozice jako cílovou skupinu školní třídu, je žádoucí zajistit, aby textová pomůcka byla vytvořena v návaznosti na RVP. Vytvořená zadání by měla rozvíjet všechny složky – kognitivní, afektivní, psychomotorické.

Pracovní listy se dle formy dělí na dvě kategorie:

- pracovní listy pro práci s lektorem,
- samoobslužné pracovní listy.⁹³

Standardní struktura samoobslužných pracovních listů podle Fulkové, Jakubcové, Kitbergerové a Sehnalíkové znamená:

- představení tématu a klíčových pojmů,
- aktivity ve výstavě nebo stálé expozici,
- navazující aktivity pro domácí využití nebo do školy,
- slovníček odborné terminologie,
- doporučenou literaturu.⁹⁴

Opakujícími se chybami v pracovních listech jsou dle Lenky Mrázové např. obsahově přehlčené listy s použitím různých druhů / řezů fontů, nesrozumitelnost textu, složitá zadání, nesouvisející aktivity, málo prostoru pro vlastní kreativitu atd.⁹⁵ Vzhledem k tomu, že pomůcka bude ve většině případů v muzeu používána opakovaně, je důležité zajistit, aby byl vybrán vhodný papír.

K textovým prostředkům se dále řadí: pracovní sešity, publikace, brožury, katalogy, průvodce.

⁹¹ MRÁZOVÁ, 2013, str. 5

⁹² Tamtéž, str. 10–12

⁹³ Tamtéž, str. 8

⁹⁴ FULKOVÁ, JAKUBCOVÁ, KITZBERGEROVÁ, SEHNALÍKOVÁ, 2013, str. 42

⁹⁵ Tamtéž, str. 17–19

6 REŠERŠE EDUKAČNÍCH POMŮCEK

Před vlastním navrhováním edukační pomůcky byly provedeny rešerše českých galerijních / muzejních institucí a individuálních projektů. Autorka vybrala z nabídky pouze ty, které ji zaujaly svým obsahem a výtvarným provedením (grafický design, typografie, ilustrace, fotografie). Z autorčina pohledu vychází z výše uvedených hledisek lépe edukační pomůcky vytvořené pro galerie než pro muzea.

6.1 Muzeum umění Olomouc

Hlavním cílem edukačních programů / prostředků MUO je prostřednictvím srozumitelné formy pro jednotlivé cílové skupiny předat poselství starého, moderního i současného umění.

6.1.1 Nahráno – Otevřeno

Aktuálně probíhající aktivitou Muzea umění Olomouc je projekt Nahráno – Otevřeno (2021–2024). Ředitel MUO Ondřej Zatloukal uvádí, že projekt digitalizace a zpřístupnění bohatých fondů olomouckého muzea prostřednictvím tzv. Norských fondů se řadí mezi důležitou aktivitu, jak nejširší veřejnosti zprostředkovat depozitáře a sbírkové fondy muzea.⁹⁶

Cílem projektu je vytvořit/zrealizovat:

- 83 600 digitalizovaných uměleckých děl a knih přístupných on-line
- 24 edukační programů ve školní výuce
- 1 177 200 digitálních obrazů
- 29 workshopů na téma digitalizace
- 12 koncertů
- 12 metodických materiálů
- 8 přednášek a besed
- 1 konference⁹⁷

⁹⁶ Nahráno – Otevřeno [online]. [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://loaded-open.eu/cs/>

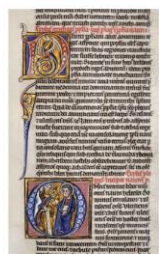
⁹⁷ Nahráno – Otevřeno [online]. [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://loaded-open.eu/cs/>

UMĚNÍ SKRYTÉ V KNIHÁCH

pracovní list

Máš rád, máš dostatek
a připraven NÁVRÁNO-OČERVENO se spíš vydáme do Křehké Archaiky
opět do zámku v Křehké Archaiky. Budeme se rozhlížet francouzskou knihu, jakou
z naprosto jiných knih, která je v křehké Archaiky uložena.

V období středověku knihy přetvářely čerstvé předměty. Někdy byly vytvářeny
velikou péčí na objednávku. Přesvědčíš se, že kniha, která má být krásná, má
knihu barvitě vymalovat a zdobit prázdnými stránkami. Vzhledem podobu
knihy tvořili malíři knihařské. Do prázdných stránek malovali zvláštní ozdoby
iniciály, krumky a různé druhy ornamentů, které odlišují a každé knize nesou-
hlasnou uměleckou sílu. Někdy při práci vycházeli ze známých vzorů, ale
na rozdíl od práce malířů podobu jednotlivých písmen a motivů sám navrhoval.
Každý zhotovovaný nápis je jedinečným originálem.

POUŽÍTE SI S NÁMI NAUČNOST VLASTNÍ INICIÁLU

Připravte si tužku, černo a bílou permanentní fixu, barvené akrylové barvy, barvené fixy.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Ukážou vám vzor, jaké barvy budete pro tvorbu
vlastní iniciály používat.

4. Francouzská kniha zvaná Burgundská
(Geneviève Francis, 2. Evrope 12. století)

SLOVNÍK NOVÝCH Písmen

rukopis je malá kniha, která
obsahuje

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

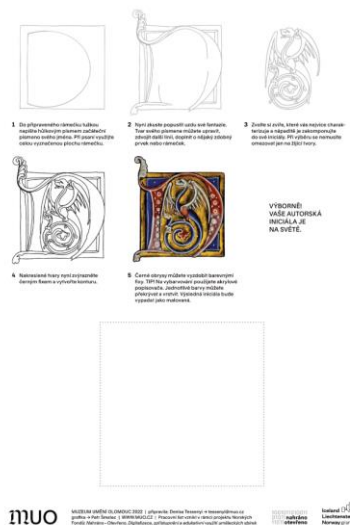
Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Barvená písmena knižního malíře byla omalována.

Obrázek č. 27, 28: pracovní listy „Umění skryté v knihách“

6.2 Galerie moderního umění v Hradci Králové

Galerie moderního umění v Hradci Králové reprezentuje kladný příklad současné galerijní práce daný mnohostranností v edukačním přístupu. To se projevuje šíří i hloubkou jednotlivých prostředků, akcí a aktivit galerie (např. Obrazarna – výtvarný ateliér, oborové diskuze pro výtvarné pedagogy, Art (Hi)story, Chvilky s uměním, Letní tvořeníště, edu-zóny a další).

6.2.1 Pracovní listy PUNČ

V období covidové pandemie, jako většina uzavřených institucí, zveřejňovala galerie na svých webových stránkách množství materiálů. GMU zareagovala ON-LINE nášupem, mezi něž zařadili např. **Pracovní listy PUNČ**.⁹⁸

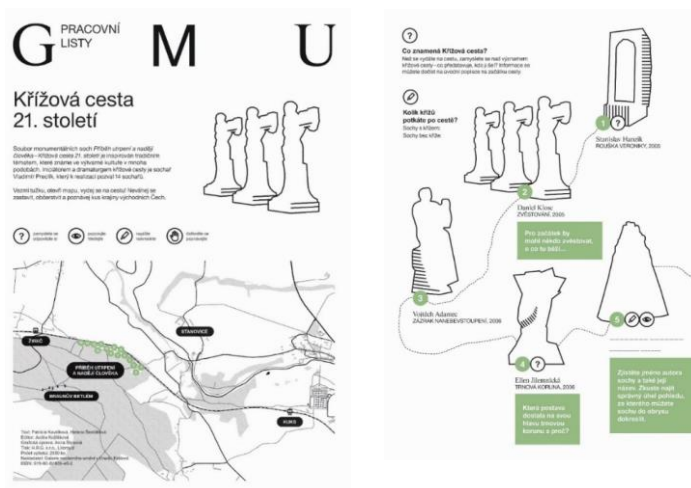
GMU již 15 let pečuje o sbírku soch pojmenovaných **Příběh utrpení a nadějí člověka**. Cesta návštěvníka/badatele provede Křížovou cestou 21. století nacházející se v okolí východočeského Kuksu, kde na vlastní oči může prozkoumat 15 soch od 15 umělců.⁹⁹ Každé

⁹⁸ *Galerie moderního umění v Hradci Králové: ON-LINE nášup* [online]. [cit. 2022-11-16]. Dostupné z: <https://www.galeriehk.cz/edukace/on-line-nasup/>

⁹⁹ *Galerie moderního umění v Hradci Králové: ON-LINE nášup* [online]. [cit. 2022-11-16]. Dostupné z: <https://www.galeriehk.cz/edukace/on-line-nasup/>

zastavení nedisponuje aktivitou, edukátorky však vytvořily úkoly k zamyšlení, k zodpovězení otázek atd.¹⁰⁰

Listy jsou k dispozici ke stažení zdarma i s návodem, jak s nimi pracovat.

Obrázek č. 29, 30: pracovního listy „PUNČ“

6.2.2 Hradecká kulturní pátračka

Projekt Hradecká kulturní pátračka představuje iniciativu několika spřízněných institucí. S myšlenkou přišlo Divadlo Drak, které požádalo o participaci GMU, Muzeum východních Čech, Klicperovo divadlo, Bio Central a Filharmonii Hradec Králové.

Zájemci obdrží nezbytné informace a pracovní listy včetně mapy v Labyrintu Divadla Drak. Poté může účastník libovolně pokračovat v návštěvě dalších institucí, kde jsou k dispozici interaktivní úkoly, hry a hesla. Zřetel je brán i na historické souvislosti, fungování galerie či anoncování pracovních pozic.¹⁰¹

¹⁰⁰ YouTube: *Beseda s Patricií Kaválkovou a Helenou Šestákovou z Galerie moderního umění v Hradci Králové* [online]. [cit. 2022-11-17]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=xCu1FU50is4>

¹⁰¹ *Galerie moderního umění v Hradci Králové: Hradecká kulturní pátračka* [online]. [cit. 2022-11-16]. Dostupné z: <https://www.galeriehk.cz/edukace/hradecka-kulturni-patracka/>

Obrázek č. 31: Hradecká kulturní pátračka

6.2.3 Galerie moderního (č)umění

Publikace z pera královéhradeckých edukátorek, Patricie Kavákové a Heleny Šestákové, přináší výtvarný svět pro děti ve věkové kategorii 12+. Kniha ve formátu 21 × 21 cm zábavnou formou mj. popisuje denní chod galerie, činnosti galerijních pracovníků, budovu galerie a architekta secesní budovy GMU.¹⁰²

Dle Kavákové mohla publikace vzniknout díky grantu Ministerstva kultury České republiky pro podporu výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví.¹⁰³

Autorky a edukátorky publikace knihu využívají při edukačním programu „Galerie, seznamte se“.¹⁰⁴

Kniha nese tři úrovně informací:

- příběh vzniku,
- vzdělávací rovinu,
- motivační rovinu.¹⁰⁵

¹⁰² *Galerie moderního (č)umění* [online]. [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://eshop.galeriehk.cz/galerie-moderniho--c-umeni/>

¹⁰³ Rozhovor s Patricií Kavákovou, 12. 1. 2023

¹⁰⁴ Konference Čerstvý vítr, 20. 4. 2023

¹⁰⁵ *YouTube: Beseda s Patricií Kavákovou a Helenou Šestákovou z Galerie moderního umění v Hradci Králové* [online]. [cit. 2022-11-17]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=xCu1FU50is4>

Obrázek č. 32: publikace Galerie moderního (č)umění

6.3 Galerie hlavního města Prahy

Edukační oddělení aktivně připravuje programy pro všechny typy škol a pro ostatní věkové kategorie. Nezapomínají ani na návštěvníky se specifickými potřebami.¹⁰⁶ Během covidové pandemie začala galerie realizovat on-line edukační aktivity – virtuální prohlídky, on-line listy a edukační tutoriály.

6.3.1 Chýnovská chaloupka Františka Bílka

Listy prostřednictvím zábavných prvků děti seznamují s historií umělcova ateliéru, odkazují na zajímavé architektonické prvky či představují díla Františka Bílka. Navrženy jsou jak pro žáky 1. stupně, tak i pro žáky 2. stupně ZŠ.¹⁰⁷

¹⁰⁶ Galerie hlavního města Prahy [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://www.ghmp.cz/edukace/>

¹⁰⁷ Galerie hlavního města Prahy [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://www.ghmp.cz/artoteka/edukacni-listy-chynov-a-frantisek-bilek/>

Obrázek č. 33: edukační listy „Chýnovská chaloupka Františka Bílka“

6.3.2 Karlův most: sochy a sousoší ve správě GHMP

Veselé edukační listy představují historii Karlova mostu, klíčové faktory stavby a poutavé informace o 30 sochách a sousoších. Především jsou listy vytvořeny pro rodiče a jejich děti, které mohou využít při procházce po Karlově mostě.¹⁰⁸

6.3.3 Bojovka

Galerie hlavního města Prahy byla založena v roce 1963. Letošní rok slaví své 60. výročí. Právě k této příležitosti byla navržena cesta plná úkolů a hádanek, která provede zájemce od pražských Hradčan až k baroknímu zámku Trója. Po cestě účastník mj. potká objekty / sochy / budovy (Colloredo-Mansfeldský palác, Městkou knihovnu, Dům u Kamenného zvonu, Bílkovu vilu, Dům fotografie a Bílkův dům), které jsou ve správě GHMP. Každý vyřešený úkol účastníkovi přispěje ke složení tajenky. Podklady pro tuto aktivitu zájemce získá na pokladnách GHMP nebo na webu galerie.¹⁰⁹

¹⁰⁸ *Galerie hlavního města Prahy* [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://www.ghmp.cz/artoteka/karluv-most-sochy-a-sousosi-ve-sprave-ghmp-doprovodne-edukacni-listy-k-prochazce-po-karlove-moste/>

¹⁰⁹ *Galerie hlavního města Prahy* [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: https://www.ghmp.cz/artoteka_kategorie/edukacni-a-metodicke-materialy/

6.4 MAPAMÁTKY

Původně školní projekt vznikl díky okolnostem koronavirové pandemie.¹¹⁰ Začátek projektu je datován podzimem 2020, kdy byl studentům Vysoké školy ekonomické v Praze, Fakulty podnikohospodářské (program: Arts Management), nastíněn úkol oživit pražské kulturní dědictví v rámci předmětu Animace kulturního dědictví.

MAPAMÁTKY fungují na základě snadno srozumitelného principu. Zájemce si vybere trasu dle vlastních preferencí a následně si ji otevře v Google mapách. Poté se architektoničtí fandové mohou vydat na cestu a prozkoumávat památky Prahy. Součástí každé trasy je krátký informační text. Autoři vzhledem k on-line povaze průvodce cílí spíše na mladší generaci, nicméně zapojit se může opravdu každý.¹¹¹ Průvodce univerzitu oslovil do takové míry, že studenty podpořili formou grantu a participací na propagaci.¹¹² Díky pozitivním ohlasům se o rok později, v roce 2021, MAPAMÁTKY staly zapsaným spolkem.¹¹³

Autorka projektu, předsedkyně a vedoucí spolku Marie Zákostelecká, čerpala z Brněnského architektonického manuálu od kolektivu autorů – Petry Hlaváčkové, Rostislava Koryčánka, Šárky Svobodové a Lucie Valdhansové – který ji tak zaujal, že se rozhodla analogicky založit webové stránky pro návštěvníky a obyvatele hlavního města.¹¹⁴

V současné době web disponuje 12 trasami:

- Průchozí trasa (Ostré hrany ze všech stran),
- Průchozí trasa (Zkratka za architekturou),
- Hudební trasa,
- Vnitrobloková trasa,
- Funkcionalistická trasa,
- Mostová trasa,
- Pragerova trasa,
- Kostelní trasa (30. léta),

¹¹⁰ Po Praze za památkami trochu jinak. *Učitel21* [online]. [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <https://www.ucitel21.cz/post/po-praze-za-pam%C3%A1tkami-trochu-jinak>

¹¹¹ Po Praze za památkami trochu jinak. *Učitel21* [online]. [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <https://www.ucitel21.cz/post/po-praze-za-pam%C3%A1tkami-trochu-jinak>

¹¹² *Czech Design: Poradí, kde najít opuštěné památky nebo brutalistní architekturu. Mapamátky vytvořili studenti VŠE pro všechny, kdo se nechtějí toulat městem bez cíle* [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/poradi-kde-najit-opustene-pamatky-nebo-brutalistni-architekturu-mapamatky-vytvorili-studenti-vse-pro-vsechny-kdo-se-nechteji-toulat-mestem-bez-cile>

¹¹³ MAPAMÁTKY, <https://drive.google.com/drive/folders/17tH04dAjxmggRIxJts92AmzXJrRjCw1D?usp=sharing>

¹¹⁴ MAPAMÁTKY, <https://drive.google.com/drive/folders/17tH04dAjxmggRIxJts92AmzXJrRjCw1D?usp=sharing>

- Skleněná trasa,
- Brutalistní trasa,
- Literární trasa,
- Prázdná trasa.¹¹⁵

Kolektiv v roce 2022 vydal i knihu s názvem totožným jako projekt, a to pro příznivce tištěné formy.¹¹⁶

Obrázek č. 34: ukázka knihy MAPAMÁTKY

Obrázek č. 35: ukázka knihy MAPAMÁTKY

¹¹⁵ MAPAMÁTKY [online]. [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <https://mapamatky.cz/seznam-mapamatek/>

¹¹⁶ Czech Design: Poradí, kde najít opuštěné památky nebo brutalistní architekturu. Mapamátky vytvořili studenti VŠE pro všechny, kdo se nechtějí toulat městem bez cíle [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/poradi-kde-najit-opustene-pamatky-nebo-brutalistni-architekturu-mapamatky-vytvorili-studenti-vse-pro-vsechny-kdo-se-nechteji-toulat-mestem-bez-cile>

Obrázek č. 36: ukázka knihy MAPAMÁTKY

6.5 Zlínský architektonický manuál

Zlínský architektonický manuál je databází představující soubor budov, objektů a veřejných prostranství vzniklých v letech 1894–2018. Zpracování plánu jednotlivých tras vytvořil tým lidí z různých oborů (architekti, historici, kunsthistorici, sociologové).¹¹⁷

Databáze je vhodná pro nadšence do architektury, urbanismu a novodobé historie měst, protože je koncipována tak, aby oslovila široké spektrum lidí. Doporučována je i pro zlínské obyvatele, jelikož jim poskytne podrobnější informace o místě, kde žijí. Databáze obsahuje textové části, archivní dokumentaci a současné fotografické snímky. V následujících letech je v plánu propojení tras s orientačními značkami, což usnadní lidem pohyb po trase.¹¹⁸

K vytištění jsou k dispozici i 3 mapy (Zlínská architektura do roku 1945, Baťovské bydlení, Zlín – Gottwaldov – Zlín), a to jak v české, tak i v anglické či německé verzi. Kolektiv dále vytvořil 7 edukačních listů (Od náměstí k náměstí, Baťovské bydlení I., Tovární areál I., Zóna Zlín, Seznamte se – architekt Miroslav Lorenc, Jdeme na návštěvu!, Cesta na Kudlov).¹¹⁹

¹¹⁷ Zlínský architektonický manuál [online]. [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://zam.zlin.eu/clanek/o-projektu/405>

¹¹⁸ Zlínský architektonický manuál [online]. [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://zam.zlin.eu/clanek/o-projektu/405>

¹¹⁹ Zlínský architektonický manuál [online]. [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://zam.zlin.eu/clanek/ke-stazeni/407>

Edukační listy

Obrázek č. 37: edukační listy Zlínského architektonického manuálu

6.6 Listovatel

Jedná se o projekt autorské dvojice Karolíny Šebkové a Karly Gondekové. Autorky se seznámily během svého bakalářského studia na Fakultě umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.¹²⁰

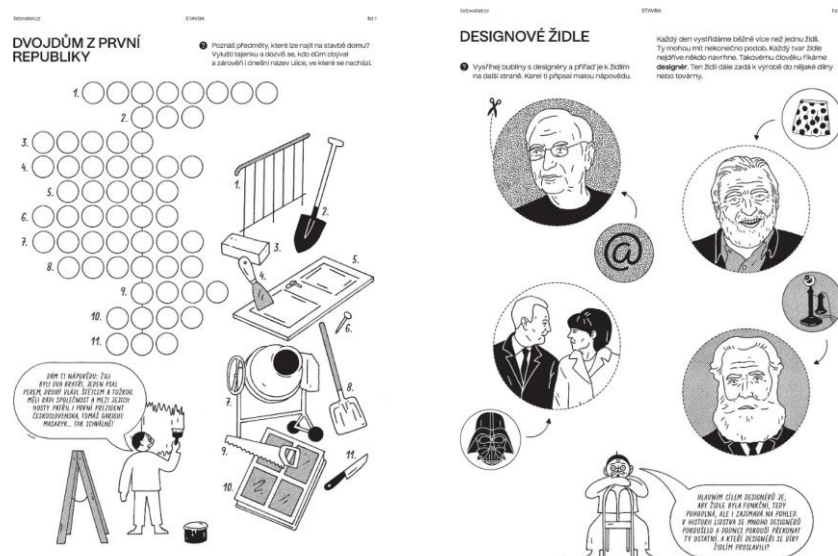
Projekt ale vznikl jako závěrečná diplomová práce na Uměleckoprůmyslové škole v Praze. Byl spuštěn v návaznosti na covidovou pandemii a tím související nárůst využívání digitálních technologií. Obě grafické designérky pracovaly již s dětmi, proto jejich společná diplomová práce na UMPRUM obsahuje pedagogický podtext. Hlavní linkou jejich práce jsou však volnočasové aktivity a jejich práce vhodně doplňuje školní vzdělávací program. Nepracují s pojmy jako např. přírodopis či zeměpis, cílem jejich práce je nalézání vzájemných vazeb. Jak autorky uvádějí, právě vzájemná propojenost mezi různými tématy byla náročná. Projekt získává na abstraktnosti zásluhou vazeb mezi jednotlivými tématy, což přispívá k jeho otevřenosti s možností ho dále rozvíjet. Pracovní listy jsou navrženy tak, aby kromě školy s nimi mohli žáci pracovat i doma, při edukačních programech v galeriích a muzeích nebo i při aktivitách dětí ve školách v přírodě. Autorky provedly i testování listů

¹²⁰ Czech Design: Donutí dítě mít chuť vzít tužku do ruky. Absolventky UMPRUM navrhly pracovní listy, které baví promyšleným zpracováním i obsahem [online]. [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/donuti-dite-mit-chut-vzit-tuzku-do-ruky-absolventky-umprum-navrhly-pracovni-listy-ktere-bavi-promyslenym-zpracovanim-i-obsahem>

na žácích 1. stupně ZŠ. Výstupy z hodnocení byly od žáků pozitivní, nejvíce je zaujala témata, kdy se mohli zapojit do úkolů, jejichž cílem bylo něco vybarvit či dokreslit. Tvůrkyně nechaly část listů přeložit i do ukrajinského jazyka. Projekt obdržel v minulém roce (2022) hlavní cenu a první místo na Zlin Design Weeku (kategorie: Communication Design). Grafické designérky pokračují po studiu UMPRUM na svých osobních projektech. V roce 2022 např. navrhly pracovní listy pro Muzeum Lanškroun.¹²¹

Okruhy témat pracovních listů:

- komunikace,
- světlo,
- čas,
- stavba,
- pohyb.¹²²

Obrázek č. 38, 39: ukázka pracovního listu „Dvojďům z první republiky“ a „Designová židle“

¹²¹ Czech Design: Donutí dítě mít chuť vzít tužku do ruky. Absolventky UMPRUM navrhly pracovní listy, které baví promyšleným zpracováním i obsahem [online]. [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/donuti-dite-mit-chut-vzit-tuzku-do-ruky-absolventky-umprum-navrhly-pracovni-listy-ktere-bavi-promyslenym-zpracovanim-i-obsahem>

¹²² Listovatel [online]. [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://listovatel.cz/oprojektu/>

6.7 BEZ NÁZVU. NEDATOVÁNO.

Autorkou, hlavní koordinátorkou a garantkou projektu BEZ NÁZVU. NEDATOVÁNO. je didaktička výtvarné výchovy, doc. Petra Šobáňová, působící na Univerzitě Palackého v Olomouci, která stojí za akreditací studijního programu Muzejní a galerijní pedagogika (t. č. Edukace v kultuře) na téže univerzitě.

Prvotním podnětem k vytvoření metodické podpory pro učitele výtvarné výchovy byl projekt nazvaný *„Jedinečnosti uměleckého výrazu k inkluzivnímu uměleckému vzdělávání“* vzniklý na půdě Ústavu speciálněpedagogických studií PdF UP. Projekt měl za cíl poskytnout podporu v uměleckém vzdělávání žáků s potřebami speciálního vzdělávání. To vedlo ke vzniku prvních eduklipů o umění pro sluchově postižené děti ve spolupráci s MUO, následovala tvorba pracovních listů, kdy bylo zpracování podpořeno grantem MK. Brzy vznikly pracovní listy jako dobrovolnická činnost pedagogů, studentů či absolventů katedry výtvarné výchovy (na tvorbě se např. podíleli: Anna Boček Ronovská, Silvie Novotná, Ondřej Moučka, Karin Militká či Patricie Kaválová a další). Mimo zmíněné muzeum se zapojily i jiné instituce jako: Národní galerie Praha, Galerie moderního umění v Hradci Králové, Vlastivědné muzeum v Olomouci a další.

Většina pracovních listů je ve formátu A4 a skládají se ze dvou stran. Listy jsou doplněny ilustrací obsahující pobídku, otázku či aktivitu spojenou s uměním.¹²³

Vizuální styl projektu byl vytvořen animátorkou a doktorandkou katedry, Pavlou Baštanovou, a webové stránky nabízejí jak výukové materiály pro učitele VV, tak i pro muzejní a galerijní pedagogy.¹²⁴ Aktuálně web umožňuje volné stažení listů i eduklipů.

¹²³ Katedra výtvarné výchovy Univerzity Palackého v Olomouci: *Bez názvu. Nedatováno*. [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: https://kvv.upol.cz/index.php?seo_url=bez-nazvu-nedatovano-179

¹²⁴ Katedra výtvarné výchovy Univerzity Palackého v Olomouci: *Bez názvu. Nedatováno*. [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: https://kvv.upol.cz/index.php?seo_url=bez-nazvu-nedatovano-179

Obrázek č. 40, 41: pracovní listy „Muzeum z pokoje: Instalace“

6.7.1 Pokreslený sešit

Univerzita Palackého nabízí mnoho forem pomoci při podpoře dětí, které byly zasaženy válkou na Ukrajině. Jeden z příkladů je mj. didaktický materiál Pokreslený sešit, který je součástí projektu Bez názvu. Nedatováno.¹²⁵

Materiál byl připraven (2022) ve dvou jazykových mutacích (české i ukrajinské), ve dvou edicích (tištěně i on-line) a primárně vytvořen pro děti v adaptačních skupinách (do mateřských i do základních škol). Pedagogům se rozesílal do škol po celé ČR zdarma a zaměstnanci UP jej umisťovali do olomouckých institucí.

¹²⁵ Univerzita Palackého v Olomouci: *Děti z Ukrajiny mohou ztvárnit své pocity v Pokresleném sešitu. Vychází také v české verzi* [online]. [cit. 2022-12-30]. Dostupné z:

Obrázek č. 42: Pokreslený sešit

Obrázek č. 43: Pokreslený sešit

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 VOLBA, TVORBA A REALIZACE

7.1 Volba praktické části

Kunínský výchovný ústav byl jedním z nejmodernějších ústavů ve své době, a proto bylo navázáno na dávnou tradici a bylo rozhodnuto vytvořit samoobslužné pracovní listy pro žáky 2. stupně ZŠ. V současnosti nemá zámek zpracované edukační prostředky, proto snad najdou reálné uplatnění v běžném provozu a získají oblibu jak mezi žáky, tak i jejich rodiči či pedagogy. Budou uzpůsobeny pro zpracování přímo v zámeckých prostorách nebo v domácím prostředí.

7.2 Prvotní idea

Impulsem pro vytvoření edukačního prostředku byla osobnost Marie Walburgy Truchsess Zeil-Waldburg a její na tu dobu pokrokové pedagogické myšlenky (viz kapitola 3.3.1).

Před započítím vlastního navrhování bylo vysloveno 6 otázek:

„Jak nejlépe oslovit žáky 2. stupně ZŠ?“

„Jak zaujmout žáky 2. stupně ZŠ a zapojit je do práce?“

„Navrhnou si ilustrace sama nebo oslovím ilustrátora?“

„Jaká vazba bude uživatelsky nejideálnější pro žáky 2. stupně ZŠ?“

„Jakých chyb je potřeba se vyvarovat?“

„Koho oslovím pro fotodokumentace finálního projektu?“

7.3 Obsah edukační pomůcky

Pracovní listy v sobě zahrnují informace týkající se historie zámku Kunín a jeho klíčových osobností (Marie Walburga, Friedrich Emil Schindler, Victor Bauer a Adolf Loos). V pracovních listech se dále pracuje s pojmy: baroko, filantropie, interiér, purismus, modernismus, průmyslová revoluce a expozice. Cílová skupina žáků 2. stupně se může seznamovat s okolnostmi, které tvoří „genius loci“ zámku. Jinými slovy řečeno, žáci mohou poznat zámek Kunín z jiného pohledu, což se právě děje jejich aktivním zapojením formou odpovědí na položené otázky, kreslením, psaním, luštěním a lepením.

Aktivity napomáhají k:

- podpoře tvůrčího myšlení a schopnosti vnímat v souvislostech,
- rozvoji kognitivních schopností,
- podpoře v samostatném rozhodování,
- posílení estetického cítění.

7.4 Formát

Jedním ze zásadních konstant grafického designu je formát. Množství cenných rad lze získat díky knize „*Basic Design 01: Format*“, která na praktických příkladech ukazuje ustálené standardy formátů, dále současně analyzuje přístup směrem k výběru vlastního formátu.

Již od počátku autorka DP uvažovala nad klady a zápory jednotlivých formátů. Po několika zkušebních maketách dospěla k závěru, že pro praktičnost a lehkou manipulaci bude ideálním formátem edukačního prostředku čtvercová velikost – 21 × 21 cm.

7.5 Barevnost

Edukační prostředek má za hlavní barvu tmavě modrou, která je dle statistiky jednou z vůbec nejoblíbenějších barev.¹²⁶ Barevnou harmonii ke zvolené tmavě modré dotváří barvy tyrkysová a šedá. Na druhou stranu jsou barvy zvoleny i tak, aby jejich reprodukce u různých tiskáren byla co nejvěrnější a pokud možno jednotná.

Alternativní verzí místo hlavní modré barvy bylo použití červené (současná barva fasády zámku). I když v nás červená probouzí aktivitu, může v některých momentech působit i agresivně. Proto bylo od této volby nakonec upuštěno.

Barvy jsou předepsány v barvovém prostoru CMYK (%):**Koodifikace barevnosti:****tmavě modrá:**

C: 100 M: 50 Y: 0 K: 15

tyrkysová:

C: 79 M: 16 Y: 3 K: 2

¹²⁶ SAMARA, 2007, str. 110

šedá:

C: 0 M: 0 Y: 0 K: 8

Charakteristika uvedených barev:

Tmavě modrá je harmonická, podporuje přemýšlení a napomáhá k soustředění.

Často se popisuje jako klidná a mírumilovná barva.¹²⁷ Vyvolává pocit bezpečí.¹²⁸

Tyrkysová barva evokuje pocit emoční vyváženosti a klidu.¹²⁹

Šedá barva symbolizuje neutralitu a možnost najít kompromis.¹³⁰ Velkou výhodou šedé barvy je nadčasovost.¹³¹

7.6 Grafická úprava a sazba

Pro praktickou část DP byly využity grafické programy od společnosti Adobe – Adobe InDesign a Adobe Photoshop. Adobe InDesign posloužil k sazbě a grafické úpravě, Adobe Photoshop k lehké úpravě a ořezu fotografií.

Před započítím vlastního grafického návrhu autorka shromáždila všechny podklady – texty, fotografie, ilustrace a loga ve vektorových formátech.

Následně přenesla vlastní text pracovního listu do šablony grafického návrhu, následně ho zalomila a provedla textové a typografické korektury.

Grafická úprava je pojata tak, aby byla pro danou cílovou skupinu co možná nejpřehlednější. Založena je na jednoduchosti, čistotě a přehlednosti jednotlivých částí edukačního prostředku. Grafické zpracování je dotvořeno vhodnou kompozicí fotografií a ilustrací a jejich postavením vůči textu.

Font byl zvolen v návaznosti na jednotný vizuální styl muzea (viz kapitola 2.2). Předcházelo tomu navázání e-mailové komunikace s marketingovým oddělením MNJ v březnu 2023, kdy zaměstnanci muzea ochotně zaslali manuál vizuálního stylu včetně fontu. Aby došlo

¹²⁷ *The Color Blue: Meaning and Color Psychology* [online]. [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.verywellmind.com/the-color-psychology-of-blue-2795815>

¹²⁸ *Psychologies* [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://www.psychologies.co.uk/the-psychology-of-colour-blue/>

¹²⁹ *CPM: Color Turquoise* [online]. [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: <https://colorpsychologymeaning.com/color-turquoise/>

¹³⁰ *Sensational color* [online]. [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: <https://www.sensationalcolor.com/meaning-of-gray/>

¹³¹ *Ignite* [online]. [cit. 2023-05-18]. Dostupné z: <https://www.ignitebrands.com/the-psychology-of-color-in-branding/>

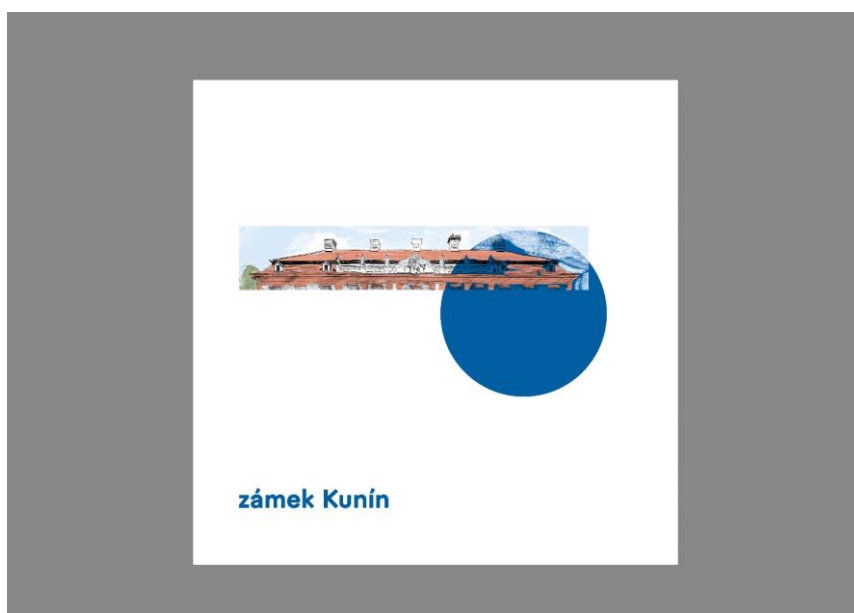
k ověření čitelnosti textu, byly vytištěny zkušební návrhy v měřítku 1:1. Než se dospělo k finální verzi, několikrát se měnila velikost fontu a řádkování.

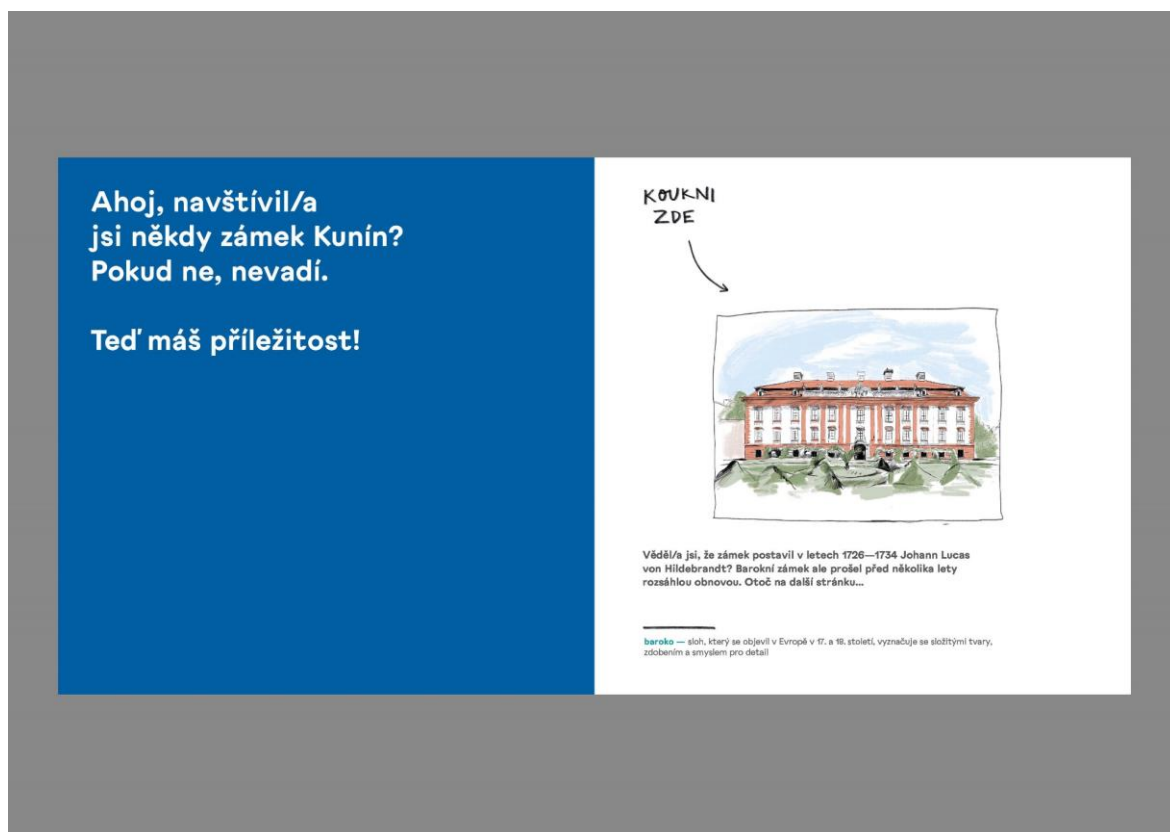
Obrázek č. 44: tisk grafického návrhu

Titulní strana

Inspiračním zdrojem pro tvorbu titulní strany edukačního prostředku bylo tvarosloví jedinečného barokního půdního komínového systému, který je replikou původních komínů ze zámku Mirabell. K vidění už je jen na kunínském zámku.

Obrázek č. 45: titulní strana

Obrázek č. 46: grafické řešení dvoustránky

7.7 Ilustrace

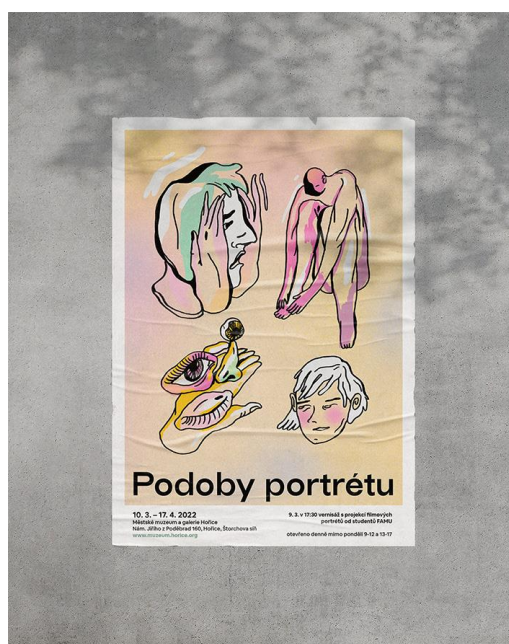
Na základě portfolia (konkrétně prací: „*Walk and coffee*“ a „*Podoby portréty*“) byla pro spolupráci oslovena grafická designérka a ilustrátorka, Bc. Kateřinu Janků. Ilustrátorka po studiu výtvarné tvorby působí na volné noze a participuje na mnohých designérských a uměleckých projektech, především v regionu Olomoucka.

Poprvé byla ilustrátorka oslovena v únoru 2023, přičemž se konzultovaly možnosti a styl ilustrací. Práce Janků charakterizují spíše atypické či deformované tvary postav¹³², ale bylo vybráno realističtější ztvárnění portrétů klíčových osobností a budovy kunínského zámku. Ilustrátorka zaslala v březnu 2023 svoje návrhy. Následně nad nimi probíhala diskuze výhradně on-line. Na základě připomínek prováděla drobné úpravy zaslaných návrhů. To vše se podařilo realizovat v první dubnové dekádě.

¹³² BILÍK, JENDŘEJKOVÁ, 2022, str. 36

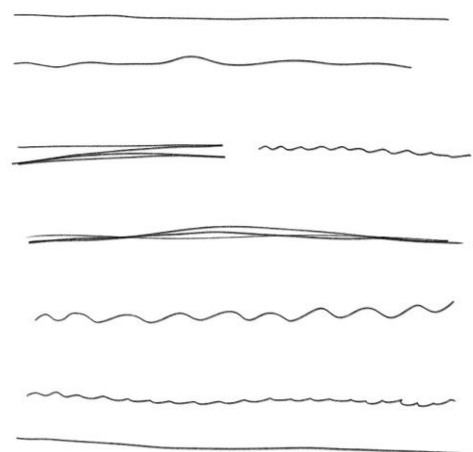
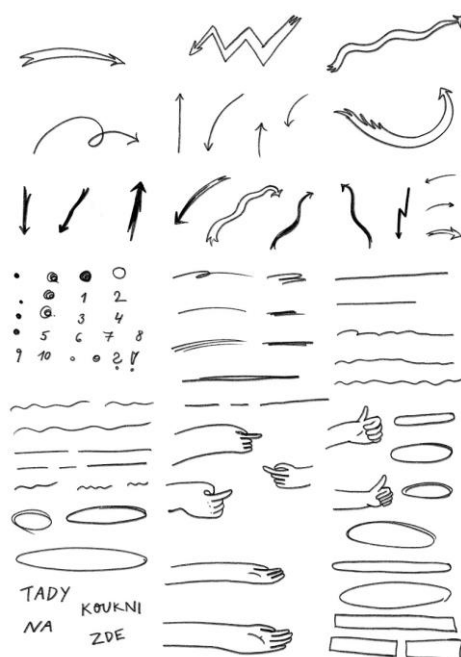
Obrázek č. 47: ukázka ilustrátorské práce Kateřiny Janků, Walk and coffee

Obrázek č. 48: ukázka ilustrátorské práce Kateřiny Janků, Podoby portréty

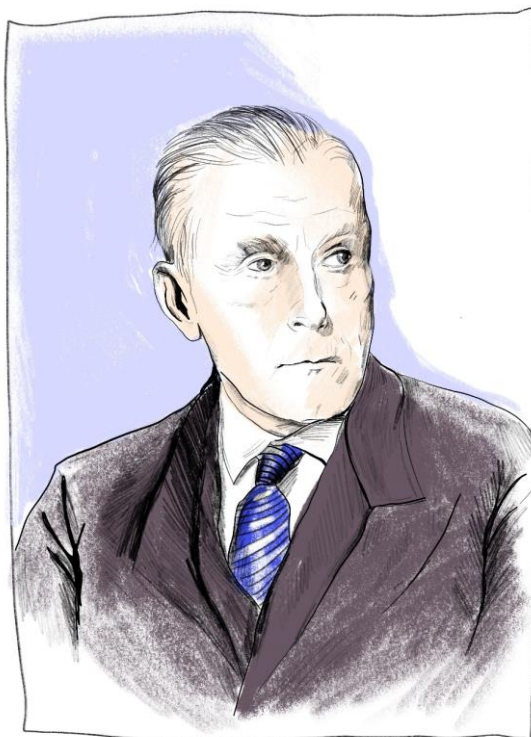
Obrázek č. 49, 50, 51: ukázka černobílých návrhů ilustrací

Obrázek č. 52, 53, 54, 55: ukázka černobílých návrhů ilustrací

Obrázek č. 56, 57, 58: finální verze barevných ilustrací

Obrázek č. 59, 60: finální verze barevných ilustrací

7.8 Volba papíru

V publikaci „*Basic Design 06: Print & Finish*“ Gavin Ambrose a Paul Harris poukazují na důležitost volby papíru již na počátku vlastního navrhování. Vyzdvihují gramáž a strukturu, která významně ovlivňuje účinnost grafického materiálu.¹³³ Vlastní výběr papírů proto proběhl již počátkem února 2023.

Zvoleny byly následující papíry:

- obálka – BioTop 3 (300 g),
- vnitřní listy – BioTop 3 (160 g).

7.9 Vazba

Pro pracovní listy byla zvolena kovová kroužková vazba. Vzhledem k manipulaci se tato vazba doporučuje. Dalším pozitivem je finanční stránka a také to, že tato vazba umožňuje výměnu či vložení nových listů bez poškození.

7.10 Zkušební tisk, korektury a předtisková příprava

Po celkovém dokončení grafického návrhu došlo ke kontrole textu a ověření, zda obrazový materiál disponuje alespoň 300 DPI¹³⁴. Začátkem května 2023 přišel na řadu zkušební tisk. Posléze se prostředek exportoval jako jednostránkový soubor do tiskového PDF a byly nastaveny ořezové značky společně s 3 mm spadávkou.

7.11 Tisk

Finální výtisk realizovalo Centrum grafických papírů, s.r.o v Olomouci. Uvedené centrum se zabývá tiskem na speciální grafické papíry a knihařskou výrobou od jednoho kusu. Firmu charakterizuje široký výběr papírů pro grafiky a ilustrátory, které jsou ve většině případů na skladě. Ukázky jejich prací jsou k dispozici na webové stránce graficke-papiry.cz.¹³⁵ Centrum grafických papírů každoročně tiskne publikace, které jejich autoři přihlašují do soutěže Nejkrásnější české knihy roku. Mezi jejich zákazníky náleží i kulturní instituce

¹³³ AMBROSE, HARRIS, 2006, str. 11

¹³⁴ DPI – Dots per inch, bod na palec

¹³⁵ *Grafické papíry* [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://graficke-papiry.cz/>

a festivaly (Academia Film Olomouc – AFO, Přehlídka filmové animace a současného umění – PAF, Ostrava Kamera Oko, Divadelní Flora, Knižní veletrh Litř, multižánrový festival Luhovaný Vincent...).

Komunikace s tiskárnou proběhla na profesionální úrovni. Bohužel se při tisku vyskytla vada. Jednalo se o problém s průhledností 2 ilustrací (str. 1, str. 13), i přesto, že ilustrace byly vhodně uloženy do grafického formátu .png. Tiskárna rychle zareagovala. Po konzultaci s tiskárnou byla grafika na předmětných stránkách upravena. Autorka si v praxi ověřila výhodnost kroužkové vazby, kdy mohly být bez větších nákladů vyjmuty 2 tiskařsky nepovedené listy a byly nahrazeny novými tisky.

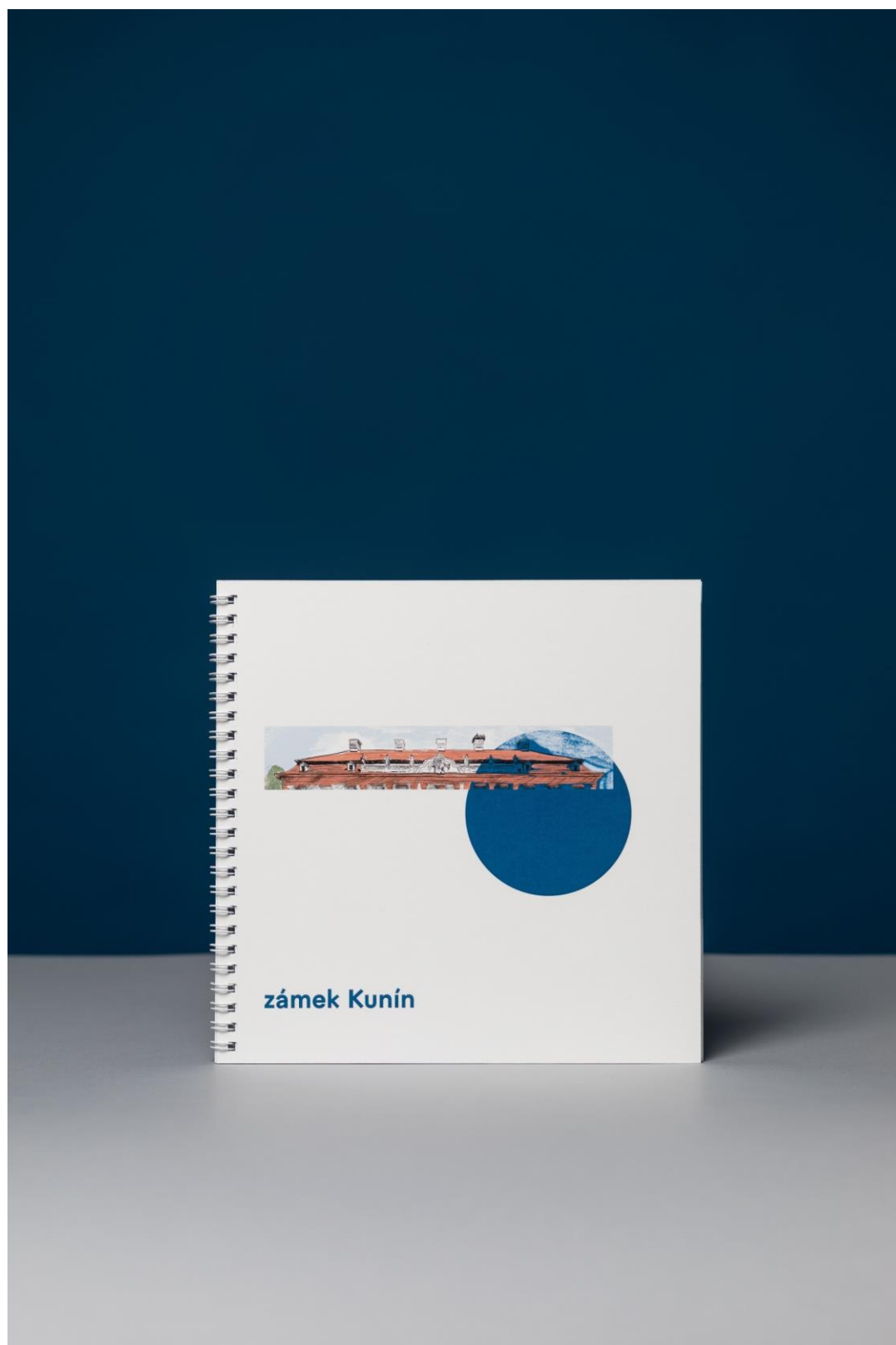
7.12 Fotodokumentace

Pro pořízení fotodokumentace po rešerši olomouckých fotografů následovalo oslovení Terezy Valnerové z Valner studia, která má zázemí v centru města. Její portfolio tvoří rozsáhlý záběr fotografických témat (od produktové až po event fotografie). Pracuje jak s grafickými designéry, tak s designéry šperku, skla či módními časopisy.¹³⁶ Fotodokumentace projektu proběhla na přátelské bázi v první květnové dekádě 2023. Dle autorky diplomové práce dodržela fotografa zadání beze zbytku. Díky nepřebornému množství pozadí došlo k jednoznačnému výběru, který korespondoval s hlavní modrou barvou navrhovaného edukačního prostředí. Bílé pozadí bylo samozřejmě standardem.

Součástí dokumentace projektu diplomové práce je i video:

<https://drive.google.com/drive/folders/1aKN5Q8e7a9xovIz5Jl52RJ9GIso9ZtCm?usp=sharing>

¹³⁶ Tereza Valner [online]. [cit. 2023-04-06]. Dostupné z: <https://www.terezavalner.com/cs>

Obrázek č. 61: finální pracovní listy

Obrázek č. 62, 63: finální pracovní listy

Obrázek č. 64: finální pracovní listy

Obrázek č. 65: finální pracovní listy

Obrázek č. 66: finální pracovní listy

7.13 Propagace

Důležitou součástí je i samotná propagace edukačního prostředku formou tradičních kanálů.

On-line propagace:

- webové stránky MNJ / [Muzeum Novojičínska \(muzeumnj.cz\)](http://muzeumnovojicinska.cz),
- facebookové stránky MNJ / [Muzeum Novojičínska | Nový Jicin | Facebook](https://www.facebook.com/muzeumnovojicinska),
- instagramový profil MNJ / [@muzeum.novojicinska](https://www.instagram.com/muzeum.novojicinska) • [Fotky a videa na Instagramu](#),
- facebookové stránky zámku Kunín / [Zámek Kunín | Facebook](https://www.facebook.com/zamekkunin),
- instagramový profil zámku Kunín / [@zamekkunin](https://www.instagram.com/zamekkunin) • [Fotky a videa na Instagramu](#).

Off-line propagace:

- bulletin Muzea Novojičínska,
- Novojičínský zpravodaj,
- plakáty.

7.14 Závěrečné zhodnocení

Edukační prostředek v této fázi se jeví jako vhodný materiál pro seznámení žáků 2. stupně ZŠ se zámkem Kunín. Je to však pouze první počín „na půdě kunínského zámku“, který byl zpracován na základě edukace muzejního prostoru.

Ke korekci dalšího postupu pomůže testování předmětných pracovních listů s žáky 2. stupně vytipované základní školy, které proběhne na začátku června roku 2023.

V průběhu času budou získány informace nejen od žáků, ale rovněž od laické i odborné veřejnosti. Jedině tak je možnost posunout vývoj edukace zámku. Již dnes se dá předpokládat, že se budou zpracovávat další edukační prostředky – např. muzejní kufřík, webové aplikace...

ZÁVĚR

Kreativní a kulturní průmysly stále řeší, jak upoutat pozornost cílových skupin. To se týká i muzeí a galerií. Muzea hledají stále nové cesty, jak přilákat návštěvníky například k prohlídce zámků. Jednou z možností aktivního zapojení cílových skupin z řad žáků a studentů jsou edukační pomůcky. Ty přináší vytipovaným skupinám nové prožitky a poznatky, které jsou umocněné osobním kontaktem jednotlivců se zámeckými exponáty.

Není možné popsat muzejní edukaci v několika kapitolách, a ani se ji naučit z odborných knih. Studium se však dá získat teoretický základ, na který se dá navázat následně v praxi. Diplomová práce ukázala, že muzejní edukace vyžaduje speciální znalosti a postupy. Ty autorka aplikuje v praktické části DP.

Praktická část popisuje proces tvorby konkrétního edukačního prostředku zaměřeného na kunínský zámek od počátku tvorby až po závěrečné zhodnocení.

Předmětný materiál má potenciál stát se dobrým edukačním prostředkem. Nesmí být však opomenuta ani jeho on-line a off-line propagace, čímž rovněž dojde k dalšímu zviditelnění zámku Kunín.

Teorii a praxi muzejní edukace je zapotřebí nadále konkretizovat a rozpracovávat. Současně je ale nutno alespoň aplikovat obecně platné přístupy, čímž dojde k navýšení kvality muzejní edukace v rámci současných možností.

Díky závěrečné práci na zdejší univerzitě autorka získala nový pohled na komplex činností spojených s tvorbou a realizací muzejních edukačních pomůcek.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

AMBROSE, Gavin, HARRIS, Paul. *Basic Design 06: Print & Finish*. AVA Publishing, 2006. ISBN AVA Publishing.

BILÍK, Petr, JENDŘEJKOVÁ, Michaela. *Design: Kreativní Olomouc 5*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2022. ISBN 978-80-244-6194-6.

BRABCOVÁ, Alexandra. *Brána muzea otevřená: Průvodce na cestě muzea k lidem a lidí do muzea*. JUKO Náchod, 2003. ISBN 80-86213-28-5.

FULKOVÁ, Marie, JAKUBCOVÁ, Lucie, KITZBERGEROVÁ, Leonora, SEHNALÍKOVÁ, Vladimíra. *Galerijní a muzejní edukace 2*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2013. ISBN 978-80-7290-700-7.

GAVIN, Ambrose, HARRIS, Paul. *Basic Design 01: Format*. Bloomsbury Publishing, 2005. ISBN 2940447322.

HAVLŮJOVÁ, Hana, CHARVÁTOVÁ, Kateřina, INDROVÁ, Martina. *Památky nás baví 2: Předáváme péči o kulturní dědictví žákům 2. stupně základních škol a středoškolákům*. Praha: Národní památkový ústav, 2015. ISBN 978-80-905631-7-9.

CHATRNÝ, Jindřich, ČERNOUŠKOVÁ, Dagmar. *Brněnské stopy Adolfa Loose*. Brno: Muzeum města Brna, 2010.

JOHNSON, Anna et al. *The Museum Educator's Manual. Educators Share Successful Techniques*. Plymouth: AltaMira Press, 2009. ISBN-10 0-7591-1167-7.

LONG, Christopher. *Eseje o Adolfu Loosovi*. Praha: KANT, 2019. ISBN 978-80-7437-276-6.

ORLITA, Zdeněk, POLÁCH, Radek, ZEŽULČÍK, Jaroslav. *Památník Františka Palackého v Hodslavicích*. 1. vyd. Muzeum Novojičínska, Obec Hodslavice, 2018. ISBN 978-80-87359-27-3.

PACHMANOVÁ, Martina, ed. *Ex-pozice: O vystavování muzejních sbírek umění, designu a architektury*. Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, 2018. ISBN 978-80-87989-51-7.

JIROUTOVÁ, Jana. *Muzejní a galerijní pedagogika pohledem zahraničních odborníků*. 1. vyd. Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. 978-80-244-4195-5.

KAVÁLKOVÁ, Patricie, ŠESTÁKOVÁ, Helena. *Galerie moderního (č)umění*. 1. vyd. Hradec Králové, 2020. ISBN 978-80-87605-41-7.

KUBOVÝ, Josef. *Dějiny Kunína*, Kunín: MNV, 1970.

MRÁZOVÁ, Lenka. *Tvorba pracovních listů* [online]. Moravské zemské muzeum Brno, 2013 [cit. 2023-04-07]. ISBN 978-80-7028-403-2.

Muzeum Novojičínska. *Design manuál jednotného vizuálního stylu*. Nový Jičín, 2020.

Muzeum Novojičínska. *Výroční zpráva*. Nový Jičín, 2017.

Muzeum Novojičínska. *Výroční zpráva*. Nový Jičín, 2018.

Muzeum Novojičínska. *Výroční zpráva*. Nový Jičín, 2019.

Muzeum Novojičínska. *Výroční zpráva*. Nový Jičín, 2020.

Muzeum Novojičínska. *Výroční zpráva*. Nový Jičín, 2021.

Muzeum Novojičínska. *Výroční zpráva*. Nový Jičín, 2022.

SAMARA, Timothy. *Design Elements: a graphic style manual: understanding the rules and knowing when to break them*. Rockport Publishers, 2007. ISBN 978-1-59253-261-2.

ŠOBÁŇOVÁ, Petra. *Edukační potenciál muzea*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-3034-8.

ŠOBÁŇOVÁ, Petra. *Muzejní edukace*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. [cit. 2023-4-30]. ISBN 978-80-244-3003-4.

ŠOBÁŇOVÁ, Petra. *Muzejní expozice jako edukační médium: Přístupy k tvorbě expozic a jejich inovace*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4302-7.

ŠOBÁŇOVÁ, Petra. *Škola muzejní pedagogiky 1* [online]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2007 [cit. 2022-12-30]. ISBN 978-80-244-1866-7.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie*. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-7184-803-4.

Ve stopách příznavkyň: Friedrich Emil Schindler. *Poodří: Časopis obyvatel Horní Odry*. 2001, (1), 3.

Znamení paní hraběnka. *Poodří: Časopis obyvatel Horní Odry*. 2004, (2).

ZEZULČÍK, Jaroslav. *Památky: Kunín*. Plzeň: FRAUS, 2006. ISBN 80-7238-446-5.

SEZNAM POUŽITÝCH ELEKTRONICKÝCH ZDROJŮ

1. *Centrum tradičních technologií* [online]. [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.muzeumnj.cz/>
2. *CPM: Color Turquoise* [online]. [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: <https://colorpsychologymeaning.com/>
3. *Czech Design* [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.czechdesign.cz/>
4. *Česká televize* [online]. [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/>
5. *Český rozhlas* [online]. [cit. 2022-11-06]. Dostupné z: <https://cesky.radio.cz/>
6. *Design portál* [online]. [cit. 2022-08-06]. Dostupné z: <https://www.designportal.cz/>
7. *EMuzeum* [online]. [cit. 2022-11-07]. Dostupné z: <https://emuzeum.cz/>
8. *Galerie hlavního města Prahy* [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://www.ghmp.cz/>
9. *Galerie moderního umění v Hradci Králové* [online]. [cit. 2022-11-16]. Dostupné z: <https://www.galeriehk.cz/>
10. *Galerie osobností města Nového Jičína* [online]. [cit. 2022-11-06]. Dostupné z: <https://galerieosobnosti.muzeumnj.cz/>
11. *Grafické papíry* [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://graficke-papiry.cz/>
12. *Ignyte* [online]. [cit. 2023-05-18]. Dostupné z: <https://www.ignitebrands.com/>
13. *Katedra výtvarné výchovy Univerzity Palackého v Olomouci*. [online]. [cit. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://kvv.upol.cz/>

14. *Listovatel* [online]. [cit. 2023-04-18]. Dostupné z: <https://listovatel.cz/>
15. *Lute* [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://lute.cz/>
16. *MAPAMÁTKY* [online]. [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <https://mapamatky.cz/>
17. *Metodické centrum muzejní pedagogiky* [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://www.mcmp.cz/>
18. *Muzeum nákladních automobilů Tatra v Kopřivnici*: [online]. [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.muzeumnj.cz/>
19. *Muzeum Novojičínska* [online]. [cit. 2022-08-06]. Dostupné z: <https://www.muzeumnj.cz/>
20. *Muzeum Šipka ve Štramberku* [online]. [cit. 2023-04-14]. Dostupné z: <https://www.muzeumnj.cz/>
21. *MSK historie a já* [online]. [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: <https://mskhistorieaja.cz/osobni-knihovna>
22. *Nahráno - Otevřeno* [online]. [cit. 2023-02-12]. Dostupné z: <https://loaded-open.eu/cs/>
23. *Národní soustava povolání* [online]. [cit. 2023-03-30]. Dostupné z: <http://nsp.cz/>
24. *Památkový katalog*. [online]. [cit. 2023-03-26]. Dostupné z: <https://www.pamatkovykatalog.cz/>
25. *Psychologies* [online]. [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://www.psychologies.co.uk/>
26. *Sensational color* [online]. [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: <https://www.sensationalcolor.com/meaning-of-gray/>

27. *Svět Komenského ve Fulneku* [online]. [cit. 2023-04-14]. Dostupné z:
<https://www.muzeumnj.cz/>
28. *Tereza Valner* [online]. [cit. 2023-04-06]. Dostupné z:
<https://www.terezavalner.com/cs>
29. *The Color Blue: Meaning and Color Psychology* [online]. [cit. 2023-05-14]. Dostupné z: <https://www.verywellmind.com/>
30. *Učitel21* [online]. [cit. 2022-12-29]. Dostupné z: <https://www.ucitel21.cz/>
31. *Univerzita Palackého v Olomouci* [online]. [cit. 2022-12-30]. Dostupné z:
<https://www.upol.cz/>
32. *YouTube* [online]. [cit. 2022-11-17]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/>
33. *Zlínský architektonický manuál* [online]. [cit. 2023-05-14]. Dostupné z:
<https://zam.zlin.eu/>
34. *Žerotínský zámek Nový Jičín* [online]. [cit. 2023-04-14]. Dostupné z:
<https://www.muzeumnj.cz/>

ÚSTNÍ ZDROJE

- s kastelánem kunínského zámku Jaroslavem Zezulčíkem
- s edukátorkou GHMU Patricií Kaválkovou
- s edukátorkami MUO – Denisou Tessenyi a Renátou Chalupovou
- s kurátorkou Müllerovy vily Marii Szadkowskou
- s ekonomkou MNJ Danou Indrákovou
- s oddělením marketingu MNJ
- Konference Čerstvý vítr, 20.–21. 4. 2023

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

A.S.	Akciová společnost
A4	Formát 210 × 297 mm nebo 297 × 210 mm
AFO	Academie Film Olomouc
AJ.	A jiné
ATD.	A tak dále
BC.	Bakalář
BCA.	Bakalář umění
C	Cyan (azurová)
CETRAT	Centrum tradičních technologií Příbor
CIT.	Citace
CM	Centimetr
CMYK	Barevný model (azurová, purpurová, žlutá, černá)
COM	Koncovka domény .COM
CZ	Koncovka domény .CZ
Č.	Číslo
ČR	Česká republika
DOC.	Docent
DP	Diplomová práce
DPI	Dots per inch (bod na palec)
DR.	Doktor
ED.	Edice
G	Gram
GMU	Galerie moderního umění v Hradci Králové
HL.	Hlavní
HTTPS	HyperText Transfer Protocol Secure
ISBN	International Standard Book Number
K	Black (černá)
KOL.	Kolektiv
KVV	Katedra výtvarné výchovy
M	Magenta (purpurová)
MGR.	Magistr

MJ.	Mimo jiné
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky
MM	Milimetr
MNJ	Muzeum Novojičína
MNV	Místní národní výbor
MUO	Muzeum umění Olomouc
NAPŘ.	Například
PAF	Přehlídka filmové animace a současného umění
PDF	Portable Document Format
PDF UP	Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
PH.D.	Doktor
PHDR.	Doktor filosofie
PNG	Portable Network Graphics
PR	Public Relations (práce s veřejností)
PROF.	Profesor
REJST.	Rejstřík
S.R.O.	Společnost s ručením omezeným
SOŠ	Střední odborná škola
SŠ	Střední škola
STR.	Strana
SV.	Svatý
T.Č.	Toho času
TZV.	To znamená
UMPRUM	Umělecko-průmyslová škola v Praze
UP	Univerzita Palackého
ÚSKP	Ústřední seznam kulturních památek
UTB	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
VIZ	Na
VŠE	Vysoká škola ekonomická v Praze
VV	Výtvarná výchova
VYD.	Vydání
WWW	World Wide Web
Y	Yellow (žlutá)

ZŠ

Základní škola

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1, 2: původní a nové logo Muzea Novojičína

Zdroj fotografie: [Muzeum Novojičína - Design portál \(designportal.cz\)](https://designportal.cz)

Obrázek č. 3: loga poboček MNJ

Zdroj fotografie: [Muzeum Novojičína - Design portál \(designportal.cz\)](https://designportal.cz)

Obrázek č. 4: ukázky aplikace nového vizuálního stylu

Zdroj fotografie: [Muzeum Novojičína - Design portál \(designportal.cz\)](https://designportal.cz)

Obrázek č. 5, 6: ukázky aplikace nového vizuálního stylu

Zdroj fotografie: [Muzeum Novojičína - Design portál \(designportal.cz\)](https://designportal.cz)

Obrázek č. 7: ukázka grafického řešení edukačního programu pro rok 2022

Zdroj fotografie: [Edukační program únor-červen 2023 - Žerotínský zámek Nový Jičín \(muzeumnj.cz\)](https://muzeumnj.cz)

Obrázek č. 8: nový symbol zámku Kunín

Zdroj fotografie: [Zámek Kunín | Facebook](https://www.facebook.com/zamek.kunin)

Obrázek č. 9: Organizační struktura MNJ

Zdroj fotografie: [Organizační struktura - Muzeum Novojičína - Hlavní web \(muzeumnj.cz\)](https://muzeumnj.cz)

Obrázek č. 10: zámek v Kuníně, rok 1929

Zdroj fotografie: [Facebook](https://www.facebook.com/zamek.kunin)

Obrázek č. 11, 12: stav zámku v 90. letech

Zdroj fotografie: Muzeum Novojičína, příspěvková organizace Moravskoslezského kraje, zámek Kunín

Obrázek č. 13, 14, 15: stav zámku v 90. letech

Zdroj fotografie: Muzeum Novojičínska, příspěvková organizace Moravskoslezského kraje, zámek Kunín

Obrázek č. 16: Marie Walburga Truchsess Zeil-Waldburg

Zdroj fotografie: Muzeum Novojičínska, příspěvková organizace Moravskoslezského kraje, zámek Kunín

Obrázek č. 17: školní rozvrh chlapců, kolem roku 1806

Zdroj fotografie: Muzeum Novojičínska, příspěvková organizace Moravskoslezského kraje, zámek Kunín

Obrázek č. 18, 19, 20: ukázky ze skicáře zámecké učitelky Františky Wernerové

Zdroj fotografie: Muzeum Novojičínska, příspěvková organizace Moravskoslezského kraje, zámek Kunín

Obrázek č. 21: Friedrich Emil Schindler

Zdroj fotografie: Muzeum Novojičínska, příspěvková organizace Moravskoslezského kraje, zámek Kunín

Obrázek č. 22: Victor Bauer, 1918, autorka Mína Loebellová

Zdroj fotografie: Muzeum Novojičínska, příspěvková organizace Moravskoslezského kraje, zámek Kunín

Obrázek č. 23: zámek Kunín

Zdroj fotografie: Muzeum Novojičínska, příspěvková organizace Moravskoslezského kraje, zámek Kunín

Obrázek č. 24: interiér zámku Kunín

Zdroj fotografie: Muzeum Novojičínska, příspěvková organizace Moravskoslezského kraje, zámek Kunín

Obrázek č. 25: spolupráce se Střední odbornou školou EDUCA

Foto: Alžběta Gregorová

Obrázek č. 26: projekt „Výchova tancem“

Foto: Martina Dvorská

Obrázek č. 27, 28: pracovní listy „Umění skryté v knihách“

Zdroj fotografie: [Facebook](#), [Facebook](#)

Obrázek č. 29, 30: pracovního listy „PUNČ“

Zdroj fotografie: [Materiály ke stažení - GMU \(galeriehk.cz\)](#)

Obrázek č. 32: publikace Galerie moderního (č)umění

Zdroj fotografie: [Edukace, výukové programy pro školy - GMU Hradec Králové \(galeriehk.cz\)](#)

Obrázek č. 33: edukační listy „Chýnovská chaloupka Františka Bílka“

Zdroj fotografie: [Edukační listy → Chýnov a František Bílek - GHMP](#)

Obrázek č. 34: ukázka knihy MAPAMÁTKY

Zdroj fotografie: MAPAMÁTKY

Obrázek č. 34: ukázka knihy MAPAMÁTKY

Zdroj fotografie: MAPAMÁTKY

Obrázek č. 36: ukázka knihy MAPAMÁTKY

Zdroj fotografie: MAPAMÁTKY

Obrázek č. 37: edukační listy Zlínského architektonického manuálu

Zdroj fotografie: [Ke stažení | Zlínský architektonický manuál \(zlin.eu\)](#)

**Obrázek č. 38, 39: ukázka pracovního listu „Dvojdům z první republiky“
a „Designová židle“**

Zdroj fotografie: [Listovatel — Stavba](#)

Obrázek č. 40, 41: pracovní listy „Muzeum z pokoje: Instalace“

Zdroj fotografie: [Jen na | Bez názvu. \(nedatovano.cz\)](#)

Obrázek č. 42: Pokreslený sešit

Foto: Lukáš Blokša

Obrázek č. 43: Pokreslený sešit

Foto: Lukáš Blokša

Obrázek č. 44: tisk grafického návrhu

Foto: Lukáš Blokša

Obrázek č. 45: titulní strana

Grafické řešení: Alžběta Gregorová

Obrázek č. 46: grafické řešení dvoustránky

Grafické řešení: Alžběta Gregorová

Obrázek č. 47: ukázka ilustrátorské práce Kateřiny Janků, Walk and coffee

Zdroj fotografie: [Kateřina Janků - Walk and coffee \(katerinajanku.com\)](#)

Obrázek č. 48: ukázka ilustrátorské práce Kateřiny Janků, Podoby portrétu

Zdroj fotografie: [Kateřina Janků - Poster Podoby portrétu \(katerinajanku.com\)](#)

Obrázek č. 49, 50, 51: ukázka černobílých návrhů ilustrací

Ilustrace: Kateřina Janků

Obrázek č. 52, 53, 54, 55: ukázka černobílých návrhů ilustrací

Ilustrace: Kateřina Janků

Obrázek č. 56, 57, 58: finální verze barevných ilustrací

Ilustrace: Kateřina Janků

Obrázek č. 59, 60: finální verze barevných ilustrací

Ilustrace: Kateřina Janků

Obrázek č. 61: finální pracovní listy

Foto: Tereza Valnerová

Obrázek č. 62, 63: finální pracovní listy

Foto: Tereza Valnerová

Obrázek č. 64: finální pracovní listy

Foto: Tereza Valnerová

Obrázek č. 65: finální pracovní listy

Foto: Tereza Valnerová

Obrázek č. 66: finální pracovní listy

Foto: Tereza Valnerová

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: celkový počet návštěvníků MNJ

Tabulka č. 2: Výňatek tabulky popisující věkové kategorie, autorka: Anna Johnson